

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 1, årgang 74

www.universitas.no

torsdag 16. januar 2020

— Nav-skandalen bør ryste academia

Kommentar s. 2–3

— UFORSVARLIG OG USOLIDARISK

Nå må du betale for psykisk
helsehjelp hos SiO

Nyhet s. 4–5

Dette er Oslos
mektigste student

Nyhet s. 6–7

UNIVERSITAS I BOSNIA- HERCEGOVINA:

Foreldrene
var i krig.
Nå bringer
musikken
unge
bosnere
sammen

Utenriks s. 18–21

Studieagent mister
etisk stempel etter
KATASTROFETUR

Nyhet s. 8

SIO HAR FÅTT NYTT NAVN:

Får

av studentleder

Nyhet s.15

AKADEMIKA HAR
PENSUMPAKKENE

VELKOMMEN INNOM

Ørepropper

STUDER
SMART

3 PAR
49,-

Tekstmarkør

19,-

3FOR2
på alle Pilot Green
produkter.

Indextabs på linjal

25,-

Tilbudene gjelder t.o.m. 8. februar 2020.

MENINGER

Redaktør: **Selma Jøner**
selmajoner@gmail.com 938 08 470

Nyhetsleder: **Jantra Pernille Hollum**
jantrahollum@gmail.com 407 52 780

Fotosjef: **Odin Drønen**

Desksjef: **Synne Hellevang**

Nettredaktør: **Rasmus Gorset Berg**

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

SiO hører hjemme under offentlighetsloven

I Norge har vi noe som heter offentlighetsloven. Det høres kanskje ut som noe fra pensumbøkenes traurigste kapitler, men den er like fullt den frie pressens beste venn.

Selskaper, etater og andre aktører som omfattes av loven, er nemlig pliktig til å oppgi all slags informasjon om egen drift til alle som ber om den. Offentlighetsloven er en hjørnestein i det åpne demokratiet vårt, og uten den ville den fjerde statsmakt hatt et drastisk mer begrenset spillerom.

Studentsamskipnaden SiO er i utgangspunktet en privat bedrift, og har derfor snodd seg unna offentlighetslovens lange arm. Men som du kan lese i ukens avis, roper Presse-Norge høyt for at landets studentsamskipnader omsider skal spille med åpne kort. Tatt i betraktning at SiO mottar midler fra statskassen og omsetter for en og en halv milliard kroner årlig for hovedstadens omtrent åtti tusen studenter, burde det ikke råde tvil om hvor samskipnaden hører hjemme.

Kampen for å få SiO under offentlighetsloven har vært oppsiktsvekkende lang og lite fruktbar, til tross for at studenter utgjør stemmeflertallet i SiOs hovedstyre. SiO hevder selv at offentlighetslovens kostnader vil bety svekket studentvelferd, og heller ikke i Velferdstinget er leder Gard Løken Frøvoll på gli.

Det er likevel ikke til å komme unna at SiO skiller seg skarpt fra andre private selskaper som offentlighetsloven ikke tar sikte på. Det er staten som holder i trådene når studentsamskipnader opprettes og legges ned, og SiO kan ikke vise til noen konkurranse fra markedet når de insisterer på å beholde retten til å ubegrunnet kunne nekte pressen innsyn. SiO-avgiften som enhver Oslo-student betaler hvert semester, utgjør i praksis en skatt som går til den omfattende infrastrukturen studentsamskipnaden drifter, og retten til å vite hvor ens skattepenger går, burde være en ubestridt selvfølge. Det er ikke uten grunn at Universitas i forrige avis omtalte SiO-sjef Lisbeth Dyrberg som «studentenes borgermester».

Økt åpenhet gir økt tillit. Foran seg bærer SiO et skjold merket «studentvelferd» i kampen mot offentlig innsyn, men det er slettes ikke åpenbart at låsen på kontordøren kommer studenten til gode. SiO-maskineriet består av såpass mange tannhjul, og omfatter såpass mange sider av studentlivet, at å kunne nekte pressen – og dermed studentmassen – innsyn trekker på det absurde. Med SiOs store ansvar er det bare rett og rimelig at millionene ikke sløres til.

Godt nytt navn!

OsloMet [sic], Vy og nå Studentsamskipnaden SiO. Året starter friskt med nok en hommage til nonsens-navnet. Så da er det godt å høre at Velferdstinget i Oslo og Akershus går mot strømmen, og ønsker å beholde navnet sitt slik det er. Det er bare den lille kinkige greia med at Akershus ikke eksisterer lenger.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Simen Eriksen**
simen.eriksen@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

For å unngå at Nav-skandalen gjentar seg er vi pent nødt til å lære oss mer om hva det betyr å være EØS-medlem

Nav-skandalen bør ryste akademika

kommentar

Sunniva Bjerkaas, journalist i Universitas

De siste månedene har det utspilt seg en krise i den norske rettsstaten. Kort forklart har Nav feiltolket EUs trygderegler, som sier at det er lov å oppholde seg i EU/EØS-land og samtidig motta norske trygdeytelser. Vi snakker om en kollektiv kollaps så graverende at uskyldige mennesker med behov for hjelp fra fellesskapet har blitt feilaktig dømt og fengslet over flere år. Situasjonen bør ryste akademika. Mye har blitt skrevet om når alarmen egentlig gikk hos Arbeids- og sosialdepartementet, om hvilket ansvar statsråden har, og hvor langt feiltolkningen strekker seg i tid og størrelse. For utdanningssektoren bør fokuset imidlertid være dette: Nav-skandalen illustrerer at Norge utdanner folk som ikke tar innover seg norske forpliktelser overfor Europa.

Det er derfor betimelig at utdanningsinstitusjonene spør seg selv hva en kan gjøre for å utdanne folk som er mer kompetente på Europa, EU og norske forpliktelser etter EØS-avtalen. For å forhindre fremtidige kortslutninger, er det helt essensielt at flere studieretninger skjerper fokuset sitt.

Kanskje kan nordmenns lunkne interesse og kunnskap om EU bunne i at vi mangler både hoder og hender innenfor unionen

Da Nav-skandalen i bunn og grunn dreier seg om feiltolkning av direktiver fra EU, er det først og fremst grunn til å peke i retning av rettsvitenskapen. I dag utgjør EØS-retten kun 5 av 30 studiepoeng i faget «Forvaltningsrett og EØS-rett». Dette er et obligatorisk emne, men det er altså anslått at studentene skal bruke betydelig mindre tid på å studere den særegne EØS-retten med forordninger, direktiver, traktater, EU-parlamentet og kommisjonen, Esa og Efta-domstolen – enn de bruker på å studere den norske arveloven. Forstå det den som kan.

I lys av hvor mange nye lover som har opphav i EU, er det helt sentralt at juristene er tilstrekkelig oppdaterte. Det er derfor oppløftende at jusprofessor ved UiO, Malcolm Langford, i Aftenposten 28. november selv peker på behovet for en fornyelse av utdanningen. De må gjerne skynde seg på Tullinløkka.

Men hvor fristende det enn kan være å irttesette juristene alene, er det ikke tilstrekkelig. Også samfunnsvitenskapene har et akutt behov for oppdatert kunnskap om Europa. All den tid Europastudier ved UiO har lidd en sakte død, og ingen av de obligatoriske emnene ved Statsvitenskap inneholder mer enn én enkeltforelesning om EU, er det ikke å forvente at samfunnsvitenerne opparbeider seg verken interesse eller kunnskap om Europa. Norge er vit-terlig en øy i verden.

Arkivaren

Historiske skråblikk av Ellisiv «Snokern» Myrva

Fra jordgris til metallrotte

«Sent ute? Neida, først nå er det rottens år», skrev Universitas i 2008, og det stemmer nok en gang. Slik som det ble jordrottens år en februarkveld i 2008, entrer vi snart metallrottens år. Den 25. januar ønsker vi nyåret velkommen på den kinesiske måten. Kanskje du ikke tok balletak på nyåret slik som du trodde du skulle? Men det går fint, for snart får du enda en mulighet til å ta rotta på 2020! Farvel til det griseete året som var 2019. Men husk, rotter kjenner rotters vaner, nyttårsforsetter er bare en mental konstruksjon uansett hvilket nyttår det er.

Universitas nr. 5, 2008

Guttastemning

«Da jeg var i USA sist, kjøpte jeg meg med meg noen videoer hvor Ronald Reagan taler. I tunge stunder setter jeg på de videoene», sa da avtroppende styreleder i Samskipnaden, Jo Haugen, til Universitas i februar 2000. «Han var en stor politiker, som ga USA selvtiliten tilbake», fortsetter han. Om bare Reagan kunne gitt Haugen selvtilitt, da «Jo Haugen har ingen jentevenner. Det er liksom han og gutta. Han og studentpolitikergutta.» Man kan vel bare anta at Haugen hadde hatt en oppfordring til påtroppende styreleder Jonas Virtanen: Make Samskipnaden great again! Du og studentpolitikergutta <3.

Universitas magasin februar, 2000

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

En tredje studieretning som kan ha godt av selvrefleksjon i kjølvannet av skandalen, er journalistikken. Mest av alt for å skjerpe fokuset på den maktkritiske journalistikken. Sakens klassesdimensjon – at det var de som aller mest trenger samfunnets hjelp som ble sviktet – bør være ubehagelig for «den lille manns forsvarer» å erkjenne. For hvem, om ikke nettopp den kritiske journalistikken, skulle ha vært i stand til å avdekke skandalen før departementet selv måtte kripe til korset og avholde pressekonferanse om faktum? At det politiske trykket mot «trygdeeksporten» har vært så sterkt at selv journalistene har innrettet seg og følgelig sviktet i å se makten i kortene, bør være et tankekors.

I november 2019 kom norsk utenrikspolitisk institutt (Nupi) med en rapport som forteller at kun to av ti under tretti år oppgir å ha gode kunnskaper om EØS-avtalen. Det er urovekkende, men ikke overraskende. I tillegg til manglende behandling i skoleverket og akademien, er Norge nemlig blottet for en kunnskapsbasert europadebatt. Det hadde vært hensiktsmessig med mer offentlig debatt om EØS-avtalens faktiske virkemåte og effekter, som ikke kun består av de slagordspregede sleivsparkene mot avtalens angivelige skjebnesvangre konsekvenser. Hvorvidt en gror eller blir varm om hjertet av tanken på Norge som stadig tettere tilknyttet EU, så bør Nav-skandalen lære oss å forholde oss til realiteter. Trolig ville debatten sett en smule annerledes ut om flere hadde

peiling på hva det betyr å være en del av Europa.

Kanskje kan nordmenns lunkne interesse og kunnskap om EU bunne i at vi mangler både hoder og hender innenfor unionen. Likevel er vi forpliktet til å vedta lover med opphav i Brussel. Elsk eller hat det. Men for akademien generelt – og fremtidens jurister, samfunnsvitere og journalister spesielt – bør Nav-skandalen være en øyeåpner.

Utdanningsinstitusjonene må ta ansvar for å uteksaminere studenter som har tilstrekkelig kunnskap, slik at vi unngår en lignende situasjon i fremtiden. Hvis vi feiler, kan konsekvensen bli at humaniteten igjen ligger som et kadaver i veigrøfta før vi rekker å si E Ø S.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Marthe Thu

Bosnia-Hercegovina: I resepsjonen på Mostar Rock School.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNERE:

Amund Reigstad
Caroline Vestskogen
Erlend Peder

DESKJOURNALIST:

Ellisiv Sunde Myrva

KORREKTURSJEF:

Aksel Rogstad

Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

Slutt på gratis p

Det gir et insentiv til å vurdere behovet sitt, mener SiO. – Uforsvarlig og usolidarisk, mener Venstrealliansen.

Psykisk helse

tekst Synnøve Berg Meisingset

Frem til i år har SiO Psykisk Helse tilbudt gratis psykolog- og rådgivningstjenester. Det blir det slutt på nå.

Velferdstinget i Oslo og Akershus og styret i Studentsamskipnaden SiO vedtok før jul et prøveprosjekt på egenandel på psykologtilbudet. Nå må studenter betale en egenandel på hundre kroner per psykolog- eller rådgivningstime. Egenandelen gjelder kun de tre første timene, og maksprisen er derfor 300 kroner i året. Den første vurderingssamtalen vil fortsatt være gratis.

– Ikke urimelig

Nyvalgt styreleder i SiO, Jonas Virtanen, synes ikke det er urimelig at studenter skal bidra til å finansiere sitt eget helsetilbud.

– Bakgrunnen er at det brukes betydelige ressurser på psykisk helse, og vi er stolte av den satsingen. Vi har ikke uendelig med penger å bruke, og det er begrensninger i hva vi kan tilby, sier Virtanen.

Han forteller også at SiO fikk gode tilbakemeldinger etter at egenandelen ble innført på fastlegetjenestene.

– Egenandelen kan også føre til at brukere vurderer sitt eget behov. Vi fikk positive tilbakemeldinger fra ansatte om at relasjonen mellom pasient og behandler var blitt bedre, og at tjenesten fikk høyere anseelse blant studentene.

– Kan du utdype argumentet med «behov»?

– Det at man betaler, kan gi

et insentiv til at man vurderer behovet sitt. De som har behov skal fortsatt ta kontakt med SiO Helse. Inntakssamtalen er fortsatt gratis og for de som har behov for behandling vil det koste maksimalt 300 kroner per år selv om det er behov for flere behandlinger.

– Bedre behandling

Virtanen får støtte fra Velferdstingets leder, Gard Løken Frøvoll.

Dette er ikke tiden til å eksperimentere med studenters psykiske helsetilbud

Ezgi Kutal, nestleder i Venstrealliansen ved UiO

– Ønsket om egenandel kom i første omgang fra psykologene i SiO Psykisk Helse, så det kom fra et faglig ståsted, sier Frøvoll.

Han mener en egenandel vil føre til at studenter føler seg mer tilknyttet til behandlingen og at det vil øke kvaliteten.

– Hovedargumentet er at vi tror behandlingen blir bedre, men dette er et prøveprosjekt. I slutten av 2020 skal vi evaluere det, for det er vanskelig å vite

hvordan det vil fungere. Vi er glade for at det er en prøveperiode. Dersom terskelen for å oppsøke psykolog viser seg å bli høyere vil vi gå tilbake på det, forklarer Frøvoll.

– Velferdstinget skal sikre studenters velferd. Er dette til studenters beste?

– Det handler om at enkelte tilbud som har egenandel, fører til at man får bedre relasjon mel-

Prøvekaniner: Velferdstinget i Oslo og Akershus og styret i Studentsamskipnaden SiO har vedtatt at psykologtilbudet til SiO vil nå kreve egenandel, som et prøveprosjekt.

lom behandler og pasient. Hvis man betaler, føler man seg mer tilknyttet til behandlingen, som kan øke behandlingens kvalitet. Et annet argument er at semesteravgiften allerede er høy, og en liten egenandel kan dermed spare litt semesteravgift.

– Er målet at færre skal søke om psykologhjelp?

– Nei. Det som er målet er at de som har behov skal søke og få best mulig behandling.

– Usolidarisk

En av dem som stemte imot forslaget, var Ezgi Kutal fra Venstrealliansen.

– Vi er sterkt uenig i argumentet om at man blir mer motivert til å gå i behandling fordi man betaler. Motivasjonen for endringsarbeid i behandling er sterkest når den kommer innenfra, altså ønske om å dra til behandling og å få hjelp, enn når den kommer utenfra gjennom

betaling.

Hun mener heller ikke at dette er en ordning som bør prøves ut: – For selv om det ikke er en permanent løsning, er ikke det tiden å eksperimentere med studenters psykiske helsetilbud. Studentene fortjener et helsetilbud som tar dem på alvor, og som gjør det lettere å skaffe seg hjelp, ikke setter hinder for den hjelpen.

Hun mener egenandelen vil

Psykolog hos SiO

ARKIVFOTO: HENRIK FOLLESØ EGELAND

Uenig: Nestleder for Venstrealliansen, Ezgi Kutal, stiller seg sterkt kritisk til prøveordningen.

ARKIVFOTO: ODIN DRONEN

Ikke urimelig: Styreleder for SiO, Jonas Virtanen, mener det er rett at studentene skal bidra med finansieringen av sitt eget helsetilbud.

gjøre terskelen høyere for å oppsøke psykolog og at det kan skape uheldige skiller.

– Det vil øke forskjellen mellom de som har råd og ikke. Selv om det er snakk om en ganske lav sum, så kan det hindre enkelte i å benytte seg av tilbudet. Det er veldig uforsvarlig, sier hun.

– Venstrealliansen tror det vil høyne terskelen for å oppsøke psykolog. Når tallene fra Shotundersøkelsen viser at mange studenter sliter psykisk, så tenker vi at dette vedtaket er veldig uheldig.

Hun trekker også frem viktigheten av forebygging når det kommer til psykiske plager.

– Noen av argumentene for egenandelen har vært at man ikke skal bruke opp ressursene ved å dra til psykolog når man

ikke trenger det. Dette mener vi ikke er en reell situasjon. Det er ikke sånn at man kan dra for

Ønsket om egenandel kom i første omgang fra psykologene i SiO Psykisk Helse

Gard Løken Frøvoll, leder for Velferdstinget i Oslo og Akershus

tidlig til psykolog. Det er ikke et godt tilbud hvis man skal vente til man er syk nok, sier hun.

– Man må vite at tilbudet er der og benytte seg av det. Folk tenker allerede at de er «for fris-

ke til å dra», og egenandelen vil bidra til å styrke den følelsen. Det er veldig usolidarisk og går

imot ideen om lavterskeltilbud.

Virtanen erkjenner at dette er bekymringer de har tatt i betraktning.

– Jeg ser innvendingene. Jeg synes ikke det er usolidarisk når

det er begrenset til 300 kroner per kalenderår.

– Symbolsk terskel

Kutal sier hun forstår at det ikke er snakk om store beløp, men mener likevel det kan være avgjørende.

– For noen er det mye. Den faktiske summen er irrelevant. Den symbolske terskelen blir høyere. Sett at man har 300 kroner på kortet og trenger det til mat, da neglisjerer man sitt eget behov.

Frøvoll understreker at Velferdstinget hadde en god diskusjon på saken, og at Kutals argumenter er gode.

– Jeg mener i motsetning til Kutal at den faktiske summen er av betydning, ettersom dette er studentrettede tjenester.

– Lite gjennomtenkt

Generalsekretær Adrian Tollefsen i Mental Helse Ungdom stiller seg kritisk til vedtaket. Han tror at terskelen for å oppsøke psykolog vil bli høyere, spesielt på grunn av studenters trange økonomi. Han mener gratistilbudet har en kvalitet i seg selv.

– Vi synes det er leit. Den eneste terskelen er jo å ringe dit, og det får man ikke gjøre noe med. Tilbudet har vært bedre enn fastlegetilbudet, for eksempel, da det er egenandel der, sier han.

– Man har jo også en interesse i at studenter kommer seg gjennom studieløpet, så dette fremstår som lite gjennomtenkt.

universitas@universitas.no

Fra skøytehallen til s

Jonas Virtanen blir ny

UiO-student Jonas Virtanen tar over tronen som Oslos mektigste student.

Nyhetsintervju

tekst Endre Ugelstad Aas
foto Odin Drønen

10. desember var Velferdstinget i Oslo og Akershus sine representanter samlet på MF vitenskapelig høyskole for å velge nye studentrepresentanter til Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) sitt hovedstyre. Det var i forkant av møtet lagt opp til svært lite dramatikk, da det kun var fire kandidater til fire plasser. Tre av de fire ble klappet inn uten motkandidater, og Jonas Virtanen (24) ble valgt som ny styreleder.

Han tar over etter Vetle Bo Saga, som har hatt stillingen siden januar 2018. Virtanen har lang fartstid fra Arbeiderbevegelsens studentliste ved Universitetet i Oslo (UiO), A-lista. Han har også sittet et år i SiOs hovedstyre og i styret til SiO Mat og drikke.

Virtanen har også erfaring fra toppidretten som hockeyspiller, og trakk i valgtalen frem viktigheten av bakgrunnen fra dette miljøet og oppveksten på Oslos østkant. På spørsmål om han vil ta med seg noe fra hockeybanen inn i styrerommet svarer han:

– Betydningen av å legge ned et godt stykke arbeid og av godt samarbeid. Det man kanskje lærte av hockeyen, er hvor viktig det er å få det beste ut av hverandre, at man trekker i samme retning.

AP-tungt styre

De valgte studentrepresentantene i SiO-styret er Jonas Virtanen, Elisabeth Holien, Peter Linde Hessen og Stine Johannesen. Ingvild Leren Stensrud ble valgt for en toårsperiode i fjor, og blir dermed sittende. I styret har fire av fem innvalgte representanter tilknytning til Arbeiderpartiet, mens fire av representantene er studenter ved UiO.

– Jeg gleder meg til å jobbe med de som har blitt valgt inn. Det som kanskje har fungert

best de siste årene, er at vi utfyller hverandre, selv om vi er like i identitet og bakgrunn, sier Virtanen.

– Er det problematisk at så mange i styret har tilknytning til samme parti?

– Jeg anerkjenner problematikken, men vil fremheve at det er store forskjeller mellom medlemmene i det som er landets største parti. Samtidig skulle jeg gjerne sett at styret var mer mangfoldig. Men til syvende og sist var det vi som stilte, og mange av oss hadde heller ingen motkandidater.

Det blir selvfølgelig spennende og gøy å ha innflytelse

Mer samarbeid

Virtanen forteller at han i rollen som ny styreleder særlig vil arbeide for at SiO skal bli dyktigere på å samarbeide mellom tjenesteområdene.

– Dette høres kanskje fryktelig kjedelig ut, men det handler om å kunne tilby tilsynelatende banalt enkle tjenester for å få mindre ensomhet for eksempel, sier han, og legger til:

– At man i studentbyene tilbyr en gåtur på søndag i samarbeid med SiO helse koster ingenting, men betyr sikkert veldig mye for noen bare å få komme seg ut og være blant medstudenter.

– Hva er den største utfordringen SiO står overfor for øyeblikket? Hvor er det etter din mening best mulighet for forbedring?

– SiO er et et marked som er i kontinuerlig endring. Jeg tror vi alltid vil være litt på etterskudd når det kommer til digitalisering, og hva studentene har behov for og ønsker seg. Dette er en utfordring.

Virtanen er også tydelig på at SiO kan legge til rette for flere rusfrie lavterskeltilbud.

SiOs hovedstyre

- + Det er totalt 10 personer i SiOs hovedstyre
- + 5 av disse er studentrepresentanter, og lederen for styret har dobbeltstemme. Dette betyr at studentene har et flertall
- + Studentene velges av Velferdstinget

– En ting jeg er litt bekymret for, er hvordan arrangementer uten alkohol fort får et b-preg i mange studentmiljøer. Her tror jeg SiO kan være litt flinkere til å lage kule arrangementer uten alkohol.

Lønnskritikk

Tidligere har det blitt rettet kritikk mot lederlønningene i SiO. Ifølge skattelistene for 2018 har direktør Lisbeth Dyrberg en inntekt på to millioner kroner.

– Hvordan stiller du deg til dette? Er det noe du vil konfrontere de ansatte i ledelsen med?

– Til de som er veldig opptatt av at SiO-direktøren har for høy lønn så vil jeg utfordre denne påstanden og heller si at lønnsnivået blant ledere i Norge generelt ligger for høyt. Om vi skal velge å legge oss på et lavere nivå enn resten av samfunnet og om vi kommer dårligere ut eller bedre ut av dette, er det ikke helt opp til meg å bestemme.

Selv om Virtanen anerkjenner at lederlønningene i SiO er høye, er han tydelig på at alle i organisasjonen prinsipielt har samme krav på lønnsutvikling.

– Å si at lønningen er for høy vil jeg ikke vedgå.

Raus, konvergent og matglad

Under valgdebatten ble det stilt spørsmål ved Virtanens omfattende cv og lange studentpolitiske erfaring. Den viktigste innvendingen mot ham var om denne erfaringen gjorde han fjern fra studenter flest. Som svar påpekte Virtanen at han har jobbet både som budbil-sjåfør og kundeservicemedarbeider, og på ingen måte ville karakterisere seg selv som noen karrierepolitiker.

Visdom fra isen: Jonas Virtanen er ny styreleder i SiOs hovedstyre, og tar med seg la

Det man kanskje lærte av hockeyen er hvor viktig det er å få det beste ut av hverandre, at man trekker i samme retning

– Jeg har aldri levd av politikken.

– Kan du bruke tre ord som beskriver deg leder?

– Raus, konvergent og matglad.

– Når vi er inne på dette med mat. Vil du si det ligger et forbedringspotensiale hos SiO Mat og Drikke?

– Da jeg kom inn i styret for to år siden, var det en klagestorm mot SiO Mat og Drikke. Tilnærmingen var at SiO manglet reell konkurran-

styrerrommet: ny SiO-topp

ærdom fra ishockeybanen inn i styrerommet.

se, men etter min oppfatning manglet denne debatten en del nyanser, da det bare var snakk om de kantinen på campus som ikke var direkte konkurranseutsatt i møte med andre kantiner på samme sted, sier Vitranen og utdyper:

– Her tror jeg ikke man tok det godt nok inn over seg at den reelle konkurransen kommer fra matpakken og Bunnpris som mer eller mindre har det samme tilbudet. Å kalle det et monopol blir etter min opp-

fatning helt feil.

– *Hvordan føles det å være Oslos potensielt mektigste student?*

– Hehe. Det blir selvfølgelig spennende og gøy å ha innflytelse, men når alt kommer til alt, skal jeg forvalte SiOs interesser, som er til studentenes beste, sier Vitranen og forklarer at han i rollen som styreleder ser på seg selv som en slags løpegutt for en rekke aktører.

– Men jeg vet at det er et verv med mye makt og et

tungtveiende ansvar, og det gleder jeg meg til. Hva skal man si, det er litt som man snakket om før ishockeykamper om man var nervøs. Da sa alltid treneren min «det er bra du er nervøs, for det betyr at det betyr noe for deg», sier Virtanen, og legger til:

– Slik er det også når man går inn i styrerommet, at du får en bekreftelse på at man faktisk bryr seg og er interessert i dette.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AVIS

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com

www.dagsavisen.no

Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

TANNLEGE

Sandaker Tannlegevakt
Sandakerveien 67A
0477 Oslo

Tlf: 22 15 20 00
www.sandakertannlegevakt.no

10% studentrabatt

Fokus på kvalitet og smertefri
behandling til meget rimelig pris.

Garantert akutt time innen 2 timer

MORGENBLADET

abo@morgenbladet.no

www.morgenbladet.no

Tlf: 23 33 91 80

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

EVENT.

DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A
0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
Dj og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og
lydprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra
djb.no

Spesialsydde løsninger som passer
ditt budsjett.

FORENING

TRAMPOLINEPARK

Tilbudsguiden

-

Her
kommer
flere
gode
tilbud
til
deg
som er
student
i
Oslo

Studieagent ikke lenger etisk godkjent etter **SKANDALETUR**

– Uprofesjonell oppførsel bør ikke gå ubemerket forbi, og jeg er glad det ikke gjør det for Ansa, sier en tidligere student, som nå tar rettslige skritt for å få erstatning.

Utteksling

tekst Jantra Hollum og Jakob Bjørnøy
foto Henrik Follesø Egeland

Gostudy (GS) er ikke lenger oppført som en etisk godkjent studieagent på nettsidene til Association of Norwegian Students Abroad (Ansa). Det bekrefter generalsekretær og daglig leder i Ansa, Anders Petterød Halvorsen, overfor Universitas.

GS leverer utenlandsstudier for norske studenter. I oktober ble det kjent at studenter som tok Spansk- og Latinamerikastudiet i Cuba gjennom GS, hadde blitt feilinformert om at studiet oppfylte norske utdanningskriterier. Dermed måtte studentene selv betale regningen, etter å ha blitt lovet stipend, lån og studiepoeng. Tidligere studenter gikk hardt ut mot studieagenten i Universitas og fortalte at de følte seg presset til å tie om skandalen.

– En viktig del av Ansas oppgave er å drive informasjonsrettet arbeid mot elever i videregående skole. Det finnes mange studieagenter som tilbyr utdanninger i utlandet. Derfor har det vært viktig for Ansa å ha noen retningslinjer overfor agentene, slik at vi kan være sikre på at vår veiledning er riktig og god, sier Halvorsen.

GS ble fjernet som etisk agent 21. november.

Vi tok situasjonen hvor vi ble fjernet som etisk godkjent agent svært alvorlig

Andrea Nordvik, daglig leder i GS

Karantene

– På bakgrunn av innholdet vi ble presentert gjennom Universitas og enkelte medlemmer, så vi oss nødt til å gå i dialog raskt, sier Halvorsen.

På daværende tidspunkt sto GS oppført som en etisk agent på Ansas nettsider. Det var flere punkter i de etiske retningslinjene de derimot ikke oppfylte, blant annet om å holde seg oppdatert på regelverk og formidle riktig informasjon til studenter.

– Dette medførte at vi ga GoStudy en karantene, frem til de

kunne bevise at ting var i orden.

– Hva tenker Ansa om saken som kom frem i media i oktober?

– Som en interesseorganisasjon for norske studenter i utlandet, så synes vi dette er utrolig leit for studentene, selvfølgelig. Videre tanker er å øke dialogen med agentene enda tettere, for å rådgi og bistå med dialog som i fremtiden kan forhindre slike hendelser, sier han.

De har på bakgrunn av saken satt nye krav til agenter som ønsker være tilsluttet samarbeidet, og det kommer på plass en klagenemd i regi av Ansa i løpet av januar.

Ny daglig leder

– Vi tok situasjonen hvor vi ble fjernet som etisk godkjent agent svært alvorlig, sier Andrea Nordvik, ny daglig leder i GS.

– Vi hadde en lang dialog med Ansa hvor vi forklarte hendelsesforløpet, samt hva vi har gjort for å kompensere studentene. Vi anket vedtaket til Ansa og fikk etter jul beskjed om at karantenen var fjernet, og at Gostudy fra 1. februar står oppført som etisk godkjent agent.

Hun påpeker at Vemund Nordvik tiltrådte stillingen høsten 2019, mens de så etter en ny daglig leder for bedriften. For ordens skyld er han onkel til nåværende daglig leder.

– Det foreligger ingen sammenheng mellom hendelsen i 2018 og min ansettelse som daglig leder. Jeg har vært ansatt i bedriften i mange år. Tidligere daglig leder har fått ny jobb og gått videre til nye utfordringer, sier hun.

Gostudy har vært agent for studietilbud siden 1999, og hendelsen som oppsto med studentene som dro til Cuba i 2018 er første gang en slik situasjon har oppstått, trekker Nordvik frem.

– Situasjonen er svært beklagelig. Gostudy har full forståelse for at situasjonen har vært en påkjenning for studentene.

– Har dere tatt grep etter oppslagene, reaksjoner fra studentene og fra Ansa?

– Gostudy videreformidler studier, og i dette tilfellet godkjente ikke Nokut fagene som studentene tok på Universitetet i Havanna. Dette har gjort at vi etter denne hendelsen har tatt tydelige grep. Gostudy har en tiltaksliste hvor samtlige punkter skal sikre at utdanningen vi videreformidler er godkjent av Nokut.

Tar rettslige skritt

Blant dem som også deltok på katastrofeturten til Cuba, er student Marta Abelsen. Hun gikk selv ut i Aftenposten i høst, og var fortvilet

Nye krav: Anders Petterød Halvorsen er generalsekretær og daglig leder i Ansa som har midlertidig fjernet Gostudy som etisk godkjent studieagent på sine nettsider.

over måten hun og klassen hadde blitt behandlet på. At GS ikke lenger er anbefalt av Ansa, mener hun er negativt for studieagentens rykte.

– Men slik som de har opptrådt overfor oss studenter på Cuba, er det en korrekt avgjørelse av Ansa å

var jo ikke realiteten. Uprofesjonell oppførsel bør ikke gå ubemerket forbi, og jeg er glad det ikke gjør det for Ansa.

– Hvilke konsekvenser har Cuba-oppholdet fått for dere i dag?

I større og større grad synes jeg de har framstått som en gnien part som har utøvd sin maktrolle over studentene

Marta Abelsen, student

gjøre det slik, sier Abelsen.

– Vi trodde at GoStudy var en organisasjon som garantert leverte det avtalen deres lovet, men dette

– At det har dratt veldig ut i tid å få i land en erstatningsavtale som gjenspeiler det vi faktisk tapte på reisen med Gostudy, har vært det

mest belastende for meg. Tiden på Cuba ble for flere et pengesluk og bortkastet tid med tanke på andre nyttige ting man kunne ha gjort i stedet.

Hun forteller at hun er skuffet over måten saken har utviklet seg.

– I større og større grad synes jeg de har framstått som en gnien part som har utøvd sin maktrolle over studentene. Ettersom Gostudy ikke var villige til å gi oss et saklig erstatningsforslag over ett år etter at problemet oppsto, ble siste utvei for meg og noen andre å gå rettslige skritt. Vi har foreløpig ikke informasjon om hvordan det går der, men vi innså vel at vi ikke har stort å tape.

universitas@universitas.no

Samarbeider: Student Oscar Frank (25), forsker Jarl Øystein Samseth og leder i Velferdstinget i Oslo og Akershus, Gard Løken Frøvoll, forenes i kampen om å få buss 431 tilbake.

RUTER LA NED DIREKTEBUSS: – Jeg frykter det går utover studentenes psykiske helse

Terskelen er hevet for å komme seg til Oslomets campus i Lillestrøm etter nedleggelse av direktebuss. Nå føler studentene seg isolert.

Kollektivtransport

tekst og foto Gina Grieg Riisnæs

I fjor sommer la Ruter ned direktebussen mellom Oslo og Kjeller i Lillestrøm. Det har ført til et ramaskrik blant både studenter og ansatte som holder til på Oslomets campus på Kjeller. Reiseveien oppleves nå som lengre og mer kronglete. Derfor vurderer flere ansatte å skaffe bil for å komme seg frem og tilbake. Hinderet kan få negative konsekvenser for studentenes psykiske helse, frykter studentpolitiker.

– En skam

– Det er veldig isolerende. Studentene føler seg oversett. Transporttiden hindrer oss ofte i å ta turen til campus, forteller student Oscar Frank (25).

Han bor i Oslo, men studerer produktdesign på Oslomets campus på Kjeller.

Siden nedleggelsen må han bytte transport tre ganger hver vei, der han tidligere tok en buss. Han mener det gjør at ruten tar dobbelt

så lang tid, samt hever terskelen for å komme seg til campus.

– Det er en skam, fordi dette stopper oss fra å samarbeide og ta del i det sosiale på campus, sier Frank.

Velferdstinget i Oslo og Akershus er bekymret for denne utviklingen. De fleste alternativene Studentsamskipnaden SiO tilbyr for å bukte på både psykiske og fysiske plager holder til i Oslo, blant annet helsesenter.

– Det vi ser, er at studentene på Kjeller har mindre aktivitet i foreninger, sosiale sammenkomster og er mye mindre på campus sammenliknet med andre studiesteder. Kanskje fordi de har dårligere tilgang på transport, sier leder i Velferdstinget, Gard Løken Frøvoll.

– Med tanke på psykisk helse er dette det verste vi ser. Folk som sitter hjemme på hybelen sin i flere uker uten å ta del i det sosiale. Jeg frykter rett og slett at ruteendringen går ut over studentenes psykiske helse. Dette er små ting som skjer fra politisk og byråkratisk hold, som faktisk går direkte ut over trivselen til studentene. Så

bussen må tilbake, gitt.

Vurderer å skaffe bil

På frontlinjen i kampen for å få tilbake 431-bussen, står Jarl Øystein Samseth, som er forsker ved Forsvarets forskningsinstitutt på Kjeller.

Da bussen først forsvant, ble han:

– Irritert. Hvorfor legger Ruter ned en overfylt og populær rutebuss? Så jeg opprettet rett og slett en underskriftskampanje for å prøve å snu det, sier han.

Kampanjen fikk 128 underskrifter i løpet av sommerferien 2019. Samseth har vært i kontakt med Ruter for å prøve å få bussen tilbake, men har opplevd det som vanskelig å bli hørt.

– Jeg føler meg rimelig ikke hørt og ikke tatt hensyn til, forteller han om sin kamp mot systemet.

– Etterhvert innså jeg at dette kanskje ikke går. Derfor har jeg vurdert å skaffe bil.

Det er han ikke alene om. Tretti ansatte Samseth har snakket med ved instituttene som holder til på Kjeller, vurderer det samme. Minst to har allerede skaffet det firbente kjøretøyet.

– Ruter har blitt enda mindre attraktive enn bilen, sier Samseth.

Dette mener han strider med Ruters handlingsplan for 2017–2020. Der står det at «løsningene Ruter tilbyr de reisende skal være så attraktive at de blir naturlige å velge. Kollektivtransporttilbudet, i et samspill med gange og sykkel må utvikles slik at det blir enklere for flere å la bilen stå.»

Dette stopper oss fra å samarbeide og ta del i det sosiale på campus

Oscar Frank, student

– Får flere til å reise kollektivt

Ruter mener ruteendringen har som hensikt gjøre nettopp det.

– La meg først få si at det er fullt forståelig at de som var vant til å reise direkte med linje 431 til Kjeller, misliker at denne ekspresslinjen ble nedlagt 30. juni 2019. Grepet vi har gjort er i den hensikt å få flere til å reise kollektivt, og vi mener at et mer fleksibelt nettverk med reisemuligheter vil bidra til det, skriver Gro Feldberg Janborg, kommunikasjonssjef i Ruter, i en

e-post til Universitas. Hun trekker frem at linjen dekket reisebehovet til et fåtall mennesker.

– De som er misfornøyd med nedleggelsen av ruten, sier at buskene i rushtiden som oftest var fulle. Hvordan vet Ruter at linjen dekket reisebehovet til et fåtall mennesker?

– Det stemmer at denne busslinjen hadde trofaste kunder som nok var fornøyd med det tilbudet de hadde, og savner bussen sin, svarer Janborg.

Hun forteller at det likevel var et fåtall av de 3300 studentene og de 2800 ansatte som studerer og arbeider ved Forskningsparken på Kjeller som reiste med linje 431.

Janborg opplyser at det nå er flere reisemuligheter å velge mellom. Blant annet tog mellom Oslo og Lillestrøm som går hvert tiende minutt, samt flere busser. Ruter vil evaluere endringene som er gjort, også med tanke på utvikling i trafikk og tilfredshet.

Ruter har økt dekningen av området i Akershus. Det mener Samseth ikke er godt nok etter som det fremdeles tar lengre tid å reise mellom Kjeller og Oslo.

– Reisetid er viktigst for å gjøre den kollektive trafikken attraktiv. Ruter har feilet helt på det, avslutter han.

NEDERLAG I OSLO-BUDSJETTET:

— Studentene blir glemt

Velferdstinget ønsker nå et fast møtepunkt med byråden.

Penger

tekst Jantra Hollum

– Vi er skuffet over at bystyret atter en gang nedprioriterer studentene. Kravene våre burde være mulige å innfri, og dersom Oslo skal bli Norges beste studentby må politikerne begynne å høre på studentene, sier leder av Velferdstinget i Oslo og Akershus, Gard Løken Frøvoll.

11. desember ble Oslo-budsjettet for 2020 vedtatt i bystyret. I forkant av budsjettmøtet deltok Velferdstinget på et innspillmøte med Finansutvalget. Hovedfokuset ble lagt på et ønske om en årlig økonomisk støtte på én million til psykisk helsehjelp gjennom Studentsamskipnaden SiO og å øke studentrabatten på Ruters billetter til femti prosent. Ingen av disse kravene ble innfridd av bystyret.

– Ønsker høyere ambisjoner

– Vi forstår at kommunen må prioritere hardt, men over tid har vi sett at andre byer blir sett på som mer attraktive studentbyer. Det har nok noe å gjøre med hvor mye energi politikerne legger i å skape en god studentby, forteller Frøvoll og legger til:

– Vi ønsker høyere ambisjoner, nemlig at nye studenter skal komme til Oslo fordi det er den aller beste byen å studere i. I dag kommer studentene til Oslo av andre årsaker, som jobbmuligheter, kulturliv eller nærhet til hjemmet.

– Er det noen gladsaker for studentene i Oslo-budsjettet?

– For studenter ansatt i Oslo kommune blir det pensjon fra første krone, som mange deltidsarbeidende studenter vil sette pris på.

Dette er andre året Velferdstinget deltar på innspillmøte med Finansutvalget, og også i fjor gikk de tomhendte derfra. Nå ønsker Frøvoll et fast og jevnlig møtepunkt med politikerne, slik at studentene blir en gruppe man tar hensyn til gjennom hele året.

– Vi har flere eksempler der

studentene har blitt glemt i beslutningsprosesser. Kravet om Sallutt-kurs for studentpubene er ett eksempel, mens de stadige budsjettnederlagene er andre eksempler. Vi vil ha et fast møtepunkt med næringsbyråden, og det raskest mulig. Vi er tross alt over ti prosent av Oslos befolkning, sier Frøvoll.

Victoria Marie Evensen (Ap), byråd for næring og eierskap, forteller at de er i ferd med å sette sammen ulike samarbeidsorganer der det er naturlig å vurdere studentdeltakelse. Studentene er også satt på kommunenes høringsliste for relevante saker, og Velferdstinget har fått en alkoholpolitisk handlingsplan på høring. Handlingsplanen legger føringer for Oslo kommunes alkoholpolitikk de neste fire årene, og her kan studentpubene og studentene komme med sine innspill til denne politikken, påpeker Evensen.

– Kommer studentene til gode

Frode Jacobsen (Ap), leder av finansutvalget i Oslo kommune, poengterer at billettprisene på kollektivtransport i Oslo har blitt satt ned for alle med tjue prosent, ikke bare for studentene.

– Satsingen fra kommunens side på helsetjenester i Oslo, også innenfor psykisk helse, kommer studentene til gode. Selv om Velferdstinget ikke fikk de to ønskene sine innfridd mener jeg at budsjettet er bra for studentene i Oslo.

– Hvorfor blir ikke studentene lyttet til?

– Det blir de. Vi ønsker blant annet å etablere et nytt studenthus i sentrum. Vi har som ambisjon å være den beste studentbyen og vi har regelmessig kontakt med studentmiljøet.

– Velferdstinget sier at bystyret nedprioriterer studentene. Hva tenker du om den kritikken?

– Det er jeg uenig i. Jeg mener at mye av det som skjer i Oslo med for eksempel utbygging av idrettsanlegg og bedre kollektivtransporttilbud bidrar til å føre en studentvennlig politikk. Er det noe studentene liker er det at Oslo går foran i det grønne skiftet, blir mer miljøvennlig, har et enormt godt kulturtilbud, at det er en pulserende by.

universitas@universitas.no

Ikke sint, bare veldig skuffet: Leder av Velferdstinget i Oslo og Akershus, Gard Løken Frøvoll, er skuffet over at ingen av studentkravene ble oppfylt av Oslo kommune.

ARKIVFOTO: ODIN DRØNEN

Klage avvist i metoo-sak

KHiO: To år etter første varsel om seksuell trakassering, har den avskjedigede professor på Kunsthøgskolen i Oslo fått klagen sin avvist av Kunnskapsdepartementet. Det skriver Khrono mandag.

Det første varselet kom i 2017, under #metoo-bevegelsens oppblomstring. En professor skal over lang tid ha trakassert studenter. Kunsthøgskolen mente ikke at forholdet burde politianmeldes, men

tilsettingsutvalget vedtok seks måneder senere å gi professoren avskjed.

Mariann Helen Olsen, Forskerforbundets advokat, representerer den avskjedigede professoren, og valgte å anke vedtaket. Saken ble klaget inn til Kunnskapsdepartementet. Det tok ett og et halvt år før departementet fattet vedtak i saken, om å opprettholde Kunsthøgskolens beslutning.

Samlet studentledertropp mot Statsbygg

EIENDOM: Denne uken gikk fem studentledere hardt ut i et leserinnlegg i Aftenposten. De er kritiske mot norske universiteters eiendommer overlates til Statsbygg.

I april kom en rapport fra regjeringen, som anbefalte at Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og Norges

idrettshøgskole skal miste råderetten over sine eiendommer, og at disse skal overdras til Statsbygg.

– Hovedargumentet er at samfunnet kan spare penger, men i søket etter sparetiltak ser det ut til at universitetenes samfunnsoppdrag er blitt glemt. Nye rapporter feller nå en knusende dom over den første rapporten og kommer til

helt motsatt konklusjon, skriver studentlederne i innlegget.

– Vi trenger en robust og variert sektor, der institusjoner selv kan gjøre endringer og tilpasse sine bygg. Da trenger vi eiendomsavdelinger som jobber tett på fagfolk, der ansatte og studenter er sterkt medvirkende i prosesser for å utvikle morgendagens kunnskapssamfunn.

Tung sekk?

Digitale pensumbøker veier ingenting!

Sjekk utvalget på **allvit.no**

Søk på tittel eller prøv et stikkord. I Allvit kan du også søke i bokenes innhold.

Velg om du vil kjøpe tilgang til boken for en periode eller kjøp boken for alltid.

Les, marker tekst og ta notater – alt inne på Allvit.no

allvit

DISSE LOVENDRINGENE ØNSKER STUDENTPARLAMENTET VED UIO:

— Muligens 20 år til vi får en slik mulighet igjen

Alternative opptaksmetoder, bredere kjønnsforståelse og studentsamskipnader underlagt offentlighetsloven. Dette er studentpolitikernes utopi.

Lovendringer

tekst Rasmus Gorset Berg

Regjeringen utnevnte i juni 2018 et Universitets- og høyskoleutvalg for å vurdere og gjennomgå universitets- og høyskoleloven (UH-loven). Forslag til nytt regelverk skal være klart innen 1. februar 2020. Blant de som har levert innspill, er Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo (UiO), ledet av Christen Andreas Wroldsen. Det er første gang siden 2003 at UH-loven skal bli vurdert i sin helhet.

– Det at helheten skal opp til vurdering øker sjansen til å bli hørt, og det er muligens 20 år til vi får en slik mulighet igjen. Så her er det bare å følge med i tiden, sier Wroldsen.

Utforske alternativt opptak

Wroldsen forteller at listen med innspill er satt sammen av studentparlamentet i felleskap, og at han derfor ikke har belegg for å sette noen punkter over de andre.

– Om jeg personlig skulle trekke frem ett, ville det vært forslaget om at studentene skal

ha rett til å bli hørt i rådgivende organ.

I dag er studenter representert ved alle formelle instanser ved UiO, slik som i Universitetsstyret, men ikke i dekanmøtet eller rektors ledergruppe.

– Der er det mange viktige avgjørelser og debatter som finner sted, og jeg tror hele universitetet ville tjent på at vi fikk plass der, sier Wroldsen.

Studentparlamentet ønsker blant annet at ved studier med særlig høye karaktersnitt må institusjonene kunne ta i bruk alternative opptaksmetoder. Hvilke, har de ikke vurdert.

– Vi er ikke imot karakterer, men når snittet beveger seg opp mot 6 i snitt mener vi det bør gå en varselampe. Jeg tror faktisk ikke det har stor betydning for om du blir en god lege om du har 5,3 eller 6,2 i snitt. Samfunnet er jo heller ikke tjent med at folk tar opp fag i flere år for å komme inn på et studium, forteller Wroldsen.

Kan møte motstand

Det er kun på ett punkt Wroldsen forventer noe særlig motstand,

og det er fra Studentsamskipnaden SiO, om at samskipnadene må inn under offentlighetsloven. Dette har vært diskutert tidligere når samskipnadsloven har blitt vurdert, men nå som UH-loven skal vurderes, er det en ny mulighet.

– SiO har vært alt for dårlig på å gjøre informasjon tilgjengelig for studenter, og for representantene i Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT).

Han forklarer at i flere år har representanter i VT påpekt en mangel på informasjon i debatter som gjør det vanskelig å ta overveide og uavhengige beslutninger.

– Vi ser ikke tilstrekkelig grunn til at SiO skal følge et annet regime enn for eksempel UiO, sier Wroldsen.

Om endringen blir en realitet, vil det åpne for at alle kan søke innsyn i samskipnadenes dokumenter, journaler og avtaler, og det må være særdeles grunn på plass for å unndra noe fra offentligheten. Ved tidligere diskusjoner har SiO argumentert mot å være underlagt offentlighetsloven, fordi det administrative arbeidet vil medføre ekstra kostnader, som igjen kan få utslag på medlemsprisen.

Dette er Studentparlamentet ved UiO sine innspill:

For dårlig: Leder av Studentparlamentet ved UiO, Christen Andreas Wroldsen, mener at SiO ikke er gode nok på å gjøre informasjon tilgjengelig for studentene.

Eksamen, sensur og klagerett:

- + Få lovfestet krav om informasjon ved forsinket sensur
- + At frist for sensur bør endres fra 3 uker til 15 virkedager
- + Få tydeligere sanksjoner eller konsekvenser ved forsinket sensur
- + Få tydeliggjort at en eksamen skal teste de spesifiserte læringsutbyttene for utdanninger og fag
- + Strengere krav til behandling av anklager om fusk, for å forhindre konsekvenser selv ved frikjennelse
- + At første tilfeller av plagiat ved hjemmeeksamen skal resultere i annullering, og ikke utestengelse
- + Å gi studenter rett på skriftlig begrunnelse for karakter i muntlig eksamen og ved bedømming av praktiske ferdigheter

Opptak:

- + Opptakssystemer må tilpasses samfunnets behov, og institusjonene må gjøre mer for å sikre en forsvarlig kjønnsbalanse
- + Ved studier med særlig høye karaktersnitt må institusjonene kunne ta i bruk alternative opptaksmetoder

Studentmedvirkning:

- + Få lovfestet hvem som har ansvaret for at studentorganer blir hørt
- + Økt studentmedvirkning ved å innføre studentrepresentanter i flere organer, som for eksempel dekanmøter
- + Åpne for bredere kjønnsforståelse i lov og forskrift til å inkludere mer enn kun «begge kjønn»

Læringsmiljø:

- + Hva læringsmiljø er, må utdypes og presiseres
- + Læringsmiljøutvalgene (LMU) må endres for å sikre at utvalgene har konkrete oppgaver.
- + Nokut må føre bedre tilsyn med læringsmiljø og LMU
- + Få lovfestet i forvaltningsloven hvilken hjelp som gis til studenter som ber om tiltak som angår det psykososiale miljøet

Annet:

- + Reglene rundt skikkethetsvurderinger må strammes inn
- + Om man har blitt vurdert som uskikket til en utdanning, bør det være utfordringer ved å søke seg til en liknende utdanning
- + Økt vern for gjengjeldelse for studenter som varsler
- + Forbud mot ansiktsdekkende plagg i UH-sektoren må fjernes
- + Innføre dekkende yrkesskadeforsikring for studenter
- + At utvalget redegjør for hvordan man kan innføre faglig mentorordning for alle bachelorstudenter

Samskipnadsloven:

- + Å stille tidlige og tydelige krav til åpenhet fra samskipnadene
- + Å gi økt innsyn i samskipnadenes dokumenter og møter til velferdstingene
- + Å legge samskipnadene under offentlighetsloven
- + Å definere velferdstingenes rolle klarere

ARKIVFOTO: ODIN DRØNEN

På høy tid: Jurist hos Presseforbundet, Kristine Foss, mener at kvaliteten på samskipnadene hadde blitt hevet dersom de hadde vært underlagt offentlighetsloven.

Krever mer åpenhet i studentsamskipnader

Flere presseorganisasjoner vil at studentsamskipnadene skal underlegges offentlighetsloven: – I et demokratisk samfunn må det være en selvfølge, sier presseetikk-ekspert.

Offentlighetsloven

tekst Jantra Hollum

Norsk presseforbund, Norsk redaktørforening og Norsk journalistlag, som alle jobber for å verne om ytringsfriheten og den redaksjonelle uavhengigheten, har sendt inn høringsforslag til Universitets- og høyskolelovutvalget: De ber om at dagens 14 studentsamskipnader blir underlagt offentlighetsloven.

– Det er på høy tid at det skjer, sier Kristine Foss, jurist og rådgiver i Norsk presseforbund, til Universitas.

Offentlighetsloven omfatter en rekke statlige organer og gir samfunnet krav på innsyn i alle dokumenter som behandles i virksomheten. Selv om Studentsamskipnaden SiO har en «åpenthetspolicy», er de ikke underlagt offentlighetsloven, fordi de er en privat bedrift. Det hindrer innsyn i hva studentenes semesteravgift går til.

Bakgrunnen for innspillet er at regelverket for universiteter og høyskoler skal vurderes i 2020.

For ordens skyld: Universitas har selv bidratt med innspill til

Norsk redaktørforening i forbindelse med utformingen av høringsforslaget.

Får ikke støtte

Studentpolitikerne i Velferdstinget i Oslo og Akershus har tidligere kjempet en årelang kamp for å få SiO underlagt offentlighetsloven. Nåværende leder Gard Løken Frøvoll opplyser om at de per nå ikke har politikk på dette.

– Mener ikke dagens arbeidsutvalg at det er viktig at SiO skal bli underlagt offentlighetsloven?

– Saken har blitt løftet i Velferdstinget, men ikke oppnådd flertall. At særlovselskapet SiO skulle vært underlagt offentlighetsloven, som om de var en del av offentlig forvaltning, virker lite formålstjenlig, svarer Frøvoll.

Han trekker frem at det er relativt store kostnader knyttet til innsynsløsningene, kostnader som i stedet brukes på studentvelferd.

– At pressen ønsker innsyn flest mulig steder, er forståelig, men fra et studentvelferdsperspektiv mener ikke dagens Velferdsting at SiO bør underlegges offentlighetsloven.

Valgfri åpenhet

«De forvalter betydelige offentlige midler. Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus omsetter for eksempel for rundt 1,5 milliarder kroner per år. [...] Studentsamskipnadens sitter med betydelig makt og økonomisk handlefrihet, som må kunne ettergås og kontrolleres av allmennheten», skriver presseorganisasjonene i innspillet.

Det er fare for at tilliten svekkes når ting foregår bak lukkede dører

Gunnar Bodahl-Johansen, ekspert på offentlighetsloven

«At enkelte studentsamskipnader i dag har en såkalt «offentlighetspolicy», bøter ikke på problemet med mangel på innsyn. [...] Retningslinjer eller strategidokumenter er lite verdt i praksis, all den tid studentsamskipnadene ikke trenger en begrunnelse for å avslå et krav om innsyn. Det får ingen rettslige konsekvenser dersom innsyn nektes.»

Foss vektlegger at de ved flere anledninger har jobbet for at studentsamskipnadene bør bli underlagt offentlighetsloven.

– Dersom de blir underlagt offentlighetsloven tvinger det frem en åpenhet, som i dag er valgfri. Det hadde også hevet kvaliteten til samskipnadene, fordi man får et uavhengig blikk på driften og har muligheten til å ha et kritisk blikk på pengebruken, som studentene selv er med på å finansiere gjennom semesteravgiften.

– Hva tenker du om at studentsamskipnadene helt frem til nå ikke har vært underlagt offentlighetsloven?

– Jeg synes det er veldig uheldig, og jeg er uenig i at det bør være sånn.

– Svekker tilliten

Gunnar Bodahl-Johansen, ekspert på offentlighetsloven, har ikke vært med på utformingen av høringsinnspillet, men har engasjert seg i tematikken i flere år.

– I et demokratisk samfunn må det være en selvfølge at folket har krav til innsyn i all offentlig virksomhet. Det handler om retten til å kontrollere hvordan virksomheter drives og hvordan skattebetalernes penger disponeres og brukes. Det overrasker meg at folk som sitter i stillinger som disponerer offentlige midler og utøver makt i regi av det offentlige, ikke forstår hvor opplagt dette er og noen ganger motarbeider hele formålet med offentlighetsloven.

– Håper du innspillet får gjennomslag?

– Selvfølgelig håper jeg det.

Åpenhet og innsyn handler også om å styrke tilliten til det offentlige.

– Svekkes tilliten til SiO når de ikke er underlagt offentlighetsloven?

– Jeg mener helt generelt at tilliten styrkes ved åpenhet, så det er fare for at tilliten svekkes når ting foregår bak lukkede dører.

SiO: – Bekymret

Jonas Virtanen, styreleder i SiO, mener det er viktig å understreke at semesteravgift og tilskudd kun utgjør en andel av deres totale omsetning.

– Slik jeg leser kritikken legges det til grunn at vi mottar offentlige midler og semesteravgift, der det offentlige har interesse i å kunne ettergå hvordan vi forvalter disse midlene. Vi er pålagt å drive forretningsmessig forsvarlig og dette kan komme i konflikt med kravene i offentlighetsloven. Det er også lovregulert hva slags virksomhet studentsamskipnadene kan drive.

– Hvordan vil SiO reagere hvis det blir gjennomslag for dette?

– Vi vil forholde oss til lovverket, men er bekymret for at kostnaden dette medfører knyttet til administrasjon og dokumentasjon, vil gi mindre velferd for studentene. Det argumenteres for at offentlighetsloven vil medføre større legitimitet og tillit. Jeg tror ærlig talt at dette ikke er noe man oppnår ved lov, men må gjøre seg fortjent til.

Ble jula lat og mett? Slik når du

Har du bestemt deg for at dagene som støtte-medlem hos Athletica, med kronisk tom bankkonto og lukkede pensumbøker, endelig er over? Ekspertene hjelper deg med å nå dine nyttårsforsetter.

New year, new you

tekst Carl Henning Bjørnstad og Kristoffer Solberg
foto Odin Drønen

Du hørte det sikkert i år igjen. Da viserne smøg seg over midnatt på nyttårsaften og rakettene ble fyrt opp til full bravur, hylte flere champagnedrikkende festløver: «Nytt år, nye muligheter!». Mulig du bare ristet på hodet av klisjeen og konkluderte med at den største utfordringen blir at du nå må skrive et annet tall øverst i eksamensnotatene. Men for noen er nyttårsforsetter en viktig del av årsskiftet.

Å feile seg til suksess

Psykolog og foredragsholder Jan-Ole Hesselberg mener nyttårsforsett kan være et gode, dersom man bruker det riktig.

– Det spors hvordan man utfører det. En burde heller se det som trening enn et spørsmål om å klare eller ikke klare noe. Vi lærer av å feile også, sier han.

– Hva er de vanligste nyttårsforsettene?

– Før handlet det ofte om røyking. Det er jo så få som røyker nå, så det er det lite av. De vanligste er å trene mer, spise sunnere, gå ned i vekt og spare penger.

Jan-Ole Hesselberg
Psykolog og foredragsholder

Nyttårsforsett er en mental konstruksjon, påpeker Hesselberg. Han tror det kan ha sammenheng med å starte på nytt.

– Vi har stappet i oss masse god mat og sittet stille i jula. Det kan bygge opp en dårlig følelse, men også motivere på godt og vondt.

– Blir vi motivert av misnøye?

– Jeg tror det ofte kan handle om misnøye. Ikke bare det å ville føle seg bedre. Vi er jo veldig sensitive for negative sanksjoner og reaksjoner, det å føle oss utenfor sosialt.

Han mener vi burde bruke både belønning og straff for å oppnå målene våre.

Gjennomførbare gains

Ifølge en fersk undersøkelse gjennomført av Norstat for Opplysningskontoret for Meieriprodukter, ønsker femti prosent å gå ned i vekt og/eller spise sunnere i 2020. Lise Mari Semb er personlig trener, kostveileder og instruktør i treningssenterkjeden SiO Athletica, og jobber tett med studentene i Oslo. Semb har flere tips til hvordan en skal sette gode nyttårsforsetter.

– Jeg mener det er fire punkter det er viktig å tenke på når en skal sette gjennomførbare nyttårsforsetter, innleder instruktøren.

– For det første burde du få god oversikt og orientere deg i din egen hverdag. Deretter må du se om det faktisk er gjennomførbart, for så å vurdere når det passer å være aktiv. Til slutt er det viktig å ikke sette seg for høye mål. Du skal jo kunne klare å fortsette hele året.

– Hvordan skal en sette seg gjennomførbare mål?

– Jeg ville først og fremst startet med å sette et mål som er spesifikke nok til at du klarer å gjennomføre det, og vet at målet har en verdi for deg. Det er viktig at målet er noe du faktisk ønsker, ikke noe du føler du må.

Hun vektlegger at hverdagsaktivitet som å gå, stå og gjøre husarbeid er like viktig som treningsøkta. Når man starter med treningen, bør man begynne med en til to økter i uken.

Nøkkelen til et næringsrikt og balansert kosthold på et studentbudsjett er planlegging, gjennom ukemenyer, handlelister og ukehandel.

– Pengeslukene skjer ofte ute på farten. Når dette skjer ofte, vil matbudsjettet fort ryke. Har du lite tid til matlaging? Da kan det være lurt å sette av et par timer i uken til å forberede noen av ingrediensene til ukens meny, sier hun.

Hun anbefaler å se til frysedisken for rimeligere ingredienser, og bytte ut enkelte komponenter i klassiske retter med billigere alternativer.

– Tacoen trenger ikke å bli altfor dyr. Kan du bytte kjøttdeig med bønner, linser eller sopp?

Ellers anbefaler hun å slenge sammen fryste grønnsaksblan-

Senk kravene: Instruktør Lise Mari Semb legger vekt på å ikke sette seg for høye mål for det kommende året, men at man heller øker målet gradvis.

dingen med student-staples som nudler og ris til en sunn og rimelig wok. Grønnsaksform og gratenger er også vennlige mot studentkontoen.

Skippertakets tragedie

Mari Langmyr er klinisk sosisonom og rådgiver i SiO Helse. Hun er tydelig på at de fleste

De vanligste nyttårsforsettene er å trene mer, spise sunnere, gå ned i vekt og spare penger

Jan-Ole Hesselberg, psykolog

dine nyttårsforsett

studentene stort sett har en tanke om å gjøre det litt bedre enn sist de satt i forelesningssalen.

– Alle er jo litt forskjellige, men de fleste ønsker å komme godt i gang fra januar av. Det viktigste er kanskje å jobbe jevnt og trutt, og ikke ende med skippertak, forteller Langmyr.

I likhet med instruktør Lise Mari Semb, har også Langmyr flere råd å komme med til studenter som ønsker å gjennomføre planlagte nyttårsforsett.

– Det første rådet handler om å få en rutine. Her er det viktig å jobbe med planmessigheten og at du tar styringen selv. Det er smart å opparbeide seg en tidlig rutine, slik at ikke alt baserer seg på følelsene dine, men ikke gå for hardt ut, råder hun.

I tillegg til å fokusere på å komme inn i en rytme i januar, er Mari Langmyr også opptatt av å søke sosial kontakt på lærestedet.

– Diskusjoner over lunsjen kan være like nyttig og lærerikt som å lese gjennom noen sider i boken om det samme temaet. Det aller beste er å kombinere det å være sosial og studere. Gjør studietiden til noe morsomt, så har du både noen å feire med når du gjør det bra, samtidig som det blir enklere å komme seg gjennom snødrivet.

Mari Langmyr

klinisk sosionom og rådgiver i SiO Helse

Sparetips

Cecilie Tvetenstrand er forbrukerøkonom i Danske Bank. Hun mener de beste tipsene til studenter som har sparing som nyttårsforsett er å finne pengetyvene i hverdagen, samt å unngå å bruke penger man ikke har.

– Det er viktig å trene impuls-muskelen ved å stille spørsmålet: «Trenger jeg dette?», sier hun.

Tvetenstrand mener det er mye å spare på forbruk man ikke

tenker på.

– Kjøper du kaffe på kafefabar, drinker på byen? Det er pengetyver du kan kutte, sier hun og trekker frem termosene og middagsresten til lunsj fremfor mat i kanten som to gode tips.

Cecilie Tvetenstrand

forbrukerøkonom i Danske Bank

Deltidsjobb kan også gi en god mulighet til å spare litt penger, mener Tvetenstrand, men understreker at det er viktig å finne en god balanse mellom forbruk, jobb og studier.

– Nå i januar kommer stortipendet. Hva bør man gjøre da?

– Porsjoner det ut. Ha en sparekonto og tenk seks måneder fremover. I januar trenger du kanskje litt ekstra til bøker, men resten kan porsjoneres ut. Det kan jo være fristende å bruke når man har så mye penger på konto.

Tvetenstrand forteller at det er mange studenter som ikke er klare over at studie gjelden også påvirker muligheten for å få boliglån. Sjøkket er stort for mange.

Hun viser til at det som fort kan virke som småpenger, kan bety mye for når det plutselig blir forskjellen på 100.000 i et boliglån.

– Bankene ser positivt på sparevilje. Det trenger kanskje ikke være så mye i studietiden, men det er positivt for bankene, forteller hun.

Tvetenstrand mener det er lurt å etablere gode vaner i studietiden. Hun påpeker at mange kanskje har litt urealistiske forventninger til hva man har å rutte med når voksenlivet kommer.

– Det er mange som får en a-ha opplevelse. Voksenlivet er ikke så mye romsligere med forsikringer, lån og utgifter.

– Til slutt, har du satt deg noen nyttårsforsett?

– Hehe, nei, det tror jeg at jeg har glemt ... Jo, forresten! Jeg har satt opp spareplan med barna. De er fem og ti år, så det er jo et nyttårsforsett.

universitas@universitas.no

Luksusfellens motgift

- 1 Kutt pengetyvene. Spis hjemmelaget mat, ta med termos på lesesalen
- 2 Rydd opp. Hvor mange strømmetjenester eller aviser abonnerer du på?
- 3 Kjøp brukt. Pensum og skolebøker kan kjøpes brukt. Klær også
- 4 Hold deg unna kredittfellen

Å tenke innenfor matboksen

- + Kreativ - bruk restene fra middagen i går (kan du ha fiskerester på brødiskiva?)
- + Fargerik - bruk frukt og grønnsaker til å gi lunsjen et lite fargeløft og gjøre den mer innbydende
- + Grove kornprodukter - kjøp produkter med tre av fire skraverte kaker i brødskaalen for mer fiber, vitaminer og mineraler
- + Tilpass matpakken etter din dag - velg noe annet enn suppe om du vet at dagen blir hektisk på farten. Tenk på ulik oppbevaring til de ulike måltidene. Om du velger suppe, velg noe som ikke lekker
- + Kostråd og nøkkelhull - fem om dagen, tallerkenmodellen, velg matvarer som er sunnest av sin type
- + Alltid beredt - ta med vann som tørstedrikk

Keiseren har fått nye klær

SiO har byttet navn. – Jeg gir karakter F, sier studentleder.

Navneendring

Tekst Ellisiv Sunde Myrva

Betyr chai te egentlig bare te te? Betyr nanbrød bare brød brød? Står Studentsamskipnaden SiO egentlig for Studentsamskipnaden studentsamskipnaden i Oslo? Khrono omtalte i forrige uke at tidligere Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) har søkt og fått godkjent ønske om navneendring, og vil nå hete Studentsamskipnaden SiO. Forespørselen fikk de godkjent av Kunnskapsdepartementet før jul, og det nye navnet ble tatt i bruk 1. januar i år. De meddeler at årsaken til navnebyttet er at Akershus ble til Viken fra samme tidspunkt, og dermed måtte navnet endres.

Direktør i Språkrådet, Åse Wetås, rettet kritikken mot forkortelsen som en del av navnet til Khrono. Hun understreket at private stiftelser slik som studentsamskipnadene ikke har plikt i å forhøre seg med Språkrådet for å forsikre brukervennlighet og sende et signal om profesjonalitet.

Holde kostnadene lave

– Hadde dere andre alternativer til navn på bordet?

– Nei, navneendringen skjer på grunn av at Akershus ikke brukes lenger. Derfor ville vi beholde den røde S-logoen, holde kostnadene ved navneendring så lave som mulig og fortsatt ha med «studentsamskipnad» i navnet, meddeler kommunikasjonsdirektør i Studentsamskipnaden SiO, Nina Langeland.

– Dere uttalte til Khrono at SiO ikke lenger er en forkortelse. På hvilket grunnlag har dere trukket denne konklusjonen?

– Vi har valgt å gå fra forkortelse til bokstavkombinasjon for å beholde et godt kjent navn og merkevare hos studentene. SiO er allerede innarbeidet, og det er

viktig for oss å ha et navn som studentene kjenner og liker. Langeland formidler at flere organisasjoner og selskaper med lange navn har valgt å endre forkortelsen til en bokstavkombinasjon som nytt navn. Eksempler på dette er Obos (Oslo bolig- og sparelag) og Nav (Ny arbeids- og velferdsforvaltning). En slik endring bygger en tydeligere merkevare.

Smør på flekk?

– Jeg blir litt oppgitt, sier lederen av studentparlamentet Christen Andreas Wroldsén.

– Jeg har egentlig liten forståelse for at de trenger å bytte navn i det hele tatt. Om de ikke vil hete Akershus lenger, så kan de vel bare fjerne det? Wroldsén mener det er selvsagt at «SiO» er en forkortelse.

– Hva er det ellers? Tre bokstaver som ser pene ut på rekke? Dette med «kreative» navnebytter ser jo ut til å være en trend, men i motsetning til Vy og Oslomet har i alle fall SiO – eller var det SiO-SiO? – beholdt såpass mye av sitt gamle navn at de ikke må bruke millioner av kroner på å skifte logo. Det skal de ha. Men jeg gir karakter F, avslutter Wroldsén.

Særegen besværighet

Professor emeritus ved institutt for lingvistiske og nordiske studier, Finn-Erik Vinje, ser kommunikasjonsdirektøren sine argumenter og sier at hun har lagt frem fornuftige standpunkt og begrunnelser.

– Det er mange måter å gjøre seg livet besværlig på. Her, i den pågående brytning mellom SiO eller ikke SiO, eventuelt andre innfall, står vi overfor en av de mer særegne, påpeker Vinje.

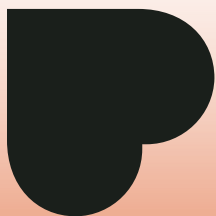
– Ingen grunn til ommøblering i dette initialordet altså. Bruk heller tid og penger på annet.

universitas@universitas.no

Bruk heller tid og penger på annet

Finn-Erik Vinje, professor emeritus ved institutt for lingvistiske og nordiske studier

STUDENTSAMSKIPNADEN STUDENSAMSKIPNADEN I OSLO

pedagog —
studenteneSend **PS** til **02014**
og bli medlem i dag.
Gratis medlemskap!

— med hjerte for lærerstudenter

Barnehagelærer • Faglærer • Grunnskolelærer • Lektor
Pedagogikk • PPU • Spesialpedagogikk • Yrkesfaglærer

STUDENT-RABATT!

HVORFOR DET

TROND-VIGGO TORGERSSEN
MED STEINAR SAGEN

RF / TORSdag 16. JANUAR
BILL. KR. 270,- / 220,- (STUDENT) + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

THE GOOD
THE BAD AND
THE ZUGLY

FÅ BILLETTER!

RF / FREDag 31. JANUAR
SUPPORT: OKKULTOKRATI + COMBOS
BILL. KR. 300,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

FRIDA
ÅNNEVIK

RF / ONSdag 11. MARS
BILL. KR. 315,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

MOLLY SANDÉN

RF / ONSdag 15. APRIL
BILL. KR. 315,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

Pom
Poko

RF / FREDag 17. JANUAR
SUPPORT: TACOBITCH
BILL. KR. 250,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

TØNES
uten
venner

RF / SØNdag 2. FEBRUAR
BILL. KR. 350,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

Tones
And I

FÅ BILLETTER!

RF / MANDag 16. MARS
SUPPORT: BILLY DAVIS
BILL. KR. 265,- + BILL.AVG. FRI ALDER

Ekstrashow!

FAY
WILDHAGEN

RF / LØRdag 25. APRIL
BILL. KR. 265,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

Ekstrashow!

FÅ BILLETTER!

KATASTROFE

SS / LØRdag 18. JANUAR
BILL. KR. 300,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.
DØRENE ÅPNES KL. 17.00

Sløtface

STUDENT-RABATT!

RF / LØRdag 15. FEBRUAR
BILL. KR. 225,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

GILLI

SS / LØRdag 21. MARS
BILL. KR. 315,- + BILL.AVG.
18 ÅR LEG. (HOVEDSAL) / FRI ALDER (GALLERI)

KÅNGSKAPKONE

RF / TORSdag 30. APRIL
BILL. KR. 265,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

YASIIN BEY
FORMALLY KNOWN AS MOS DEF

RF / TIRSDag 28. JANUAR
DJ-SUPPORT: HERKULES
BILL. KR. 390,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

The Darkness

RF / MANDag 17. FEBRUAR
SUPPORT: DZ DEATHRAYS
BILL. KR. 365,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

STUDENT-RABATT!

HVORFOR DET

TROND-VIGGO TORGERSSEN
MED KRISTOPHER SCHAU

JD / TORSdag 26. MARS
BILL. KR. 270,- / 220,- (STUDENT) + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

STUDENT-RABATT!

HVORFOR DET

TROND-VIGGO TORGERSSEN
MED RONNY BREDE AASE

RF / TORSdag 7. MAI
BILL. KR. 270,- / 220,- (STUDENT) + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

tAKiDA

RF / TORSdag 30. JANUAR
SUPPORT: NORMANDIE
BILL. KR. 365,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

DAUGHTERS
OF REYKJAVÍK

JD / ONSdag 19. FEBRUAR
BILL. KR. 250,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

THE DOGS

FÅ BILLETTER!

RF / FREDag 27. MARS
SUPPORT: THE NOMADS
BILL. KR. 350,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

LAUV

SS / TORSdag 28. MAI
BILL. KR. 310,- + BILL.AVG.
18 ÅR LEG. (HOVEDSAL) / FRI ALDER (GALLERI)

UNIVERSITAS I BOSNIA-HERCEGOVINA

Mostar Calling: Mostar Rock School produserer rundt sytti band i året. Her lærer musikk lærer Dzenan Mujić elev Tarik Gozin basslinjen på The Clash-klassikeren «London Calling».

Fra strid til samspill

UNIVERSITAS I BOSNIA-HERCEGOVINA

Da jeg fikk høre at rockeskolen kun vil avle opp fremtidige alkoholikere og «junkier », ble jeg mildt sagt rasende

Orhan Maslo, elev på Mostar Rock School

Foreldrene deres kriget mot hverandre. Nå bringer rocken unge bosniere sammen.

Bosnia

tekst Endre Ugelstad Aas
foto Marthe Thu

Bak det som egentlig skal være en lydtett dør, hører vi de dype, vibrerende tonene fra en bassgitar som stemmes og en trommeslager som prøver å finne rytmen. Om lyden av el-gitaren også kommer derfra, eller fra et av de andre øvingsrommene, er vanskelig å si. Vi befinner oss i lokalene til Mostar Rock School, og skal overvære en øving med noen av skolens elever.

– Hur är läget? spør Dzenan Mujić idet

En rektor utenom det vanlige: Med fortid som barnesoldat og trommeslager i et av Bosnias fremste band på 2000-tallet driver Maslo i dag rockeskole for ungdommer fra Mostar-regionen

vi entrer øvingslokalet. Etter mange år i Sverige har han flyttet tilbake til Mostar, hvor han nå jobber som musikk lærer for ungdommer fra et etnisk splittet lokalmiljø.

Med seg har han fire unge rockeaspiranter, som har fått i oppgave å bryne seg på 80-tallsklassikeren «London Calling» av The Clash.

– Gitt at dette er første gang de spiller sammen, synes jeg de klarer seg veldig bra, sier Moyić, før han setter i gang med å instruere bassisten som virker å streve litt med overgangen fra verset til refrenget.

Vanskeligst ser det ut til å være for vo-

kalisten, som kanskje blir noe påvirket av vår tilstedeværelse. Med god støtte fra de andre får han likevel dreisen på syngingen, og bandet kan endelig gjøre en gjennomgang av hele låten. Om bare noen få uker skal de spille konsert for foreldre, venner og andre bekjente sammen med de andre artistene på skolen.

Amelia Premilovac, elev på Mostar Rock School

med å signere autografer, spør Moyić når vi ber de fire sjenerte bandmedlemmene skrive ned navnene sine i notatblokken vår.

– Dette lover svært godt.

Skolen er vårt andre hjem og åpen for alle

Rockerektor med tøff fortid

Mostar Rock School ble grunnlagt i 2012 av den tidligere barnesoldaten, trommeslageren og bosniske rockelegenden Orhan «Oha» Maslo, som et tiltak for å bringe ungdom med ulik etnisk bakgrunn sammen.

Med støtte fra blant annet den norske ambassaden i Bosnia-Hercegovina har rockeskolen på få år blitt en av de viktigste kulturelle institusjonene i Mostar.

Vi møter Maslo i foajéen til musikk-senteret der skolen holder til. Med sin kraftige bart og mørke hestehale minner han mistenkelig mye om en balkansk utgave av Lemmy fra Motörhead. Men den vennlige imøtekommenheten og de milde øynene levner ingen tvil om at dette er en person som har lagt det harde livet på hylla.

Bakgrunnen som barnesoldat i Bosnia-krigen gjør at Maslo bedre enn de fleste vet hvilke faretruende krefter som ligger i det gamle etniske hatet mellom folkegruppene i landet.

Foreldreløs og traumatisert endte han i 1995 opp på et barnehjem, hvor han raskt lærte seg å spille trommer. Det ble redningen for den unge Maslo, som senere tok en utdanning i musikkterapi.

Mellom 2006 og 2011 spilte han trommer for det bosniske avant-garde-bandet Dubioza Collective, som blant annet er kjent for sine politiske tekster. Men etter å ha levd turnélivet i seks år, bestemte han seg i 2011 for å vende tilbake til Mostar.

– Jeg hadde lenge et ønske om å bygge opp et sted hvor unge kunne møtes, utvikle seg og jobbe sammen om et prosjekt for å bli bedre mennesker, men her i Bosnia er ikke dette så enkelt å få til, forteller han.

Manglende offentlige investeringer i kulturtilbud for barn og unge, og en konservativ og religiøs kultur hvor foreldrene ofte ikke ser verdien av slike prosjekter, er noen av årsakene til dette.

– Da jeg fikk høre fra de lokale myndighetene og diverse foreldre at rockeskolen kun vil avle opp fremtidige alkoholikere og «junkier», ble jeg mildt sagt rasende.

Nye felleskap

Likevel var det ikke først og fremst de faretruende sidene ved rockekulturen som gjorde at lokalsamfunnet stilte seg kritiske til prosjektet.

– Særlig vanskelig var det i mitt tilfelle siden jeg ønsket å bygge et sted hvor ungdom fra hele byen kommer sammen, forteller Maslo.

Snart 25 år etter krigen er Bosnia-Hercegovina fortsatt en etnisk splittet nasjon. Få steder uttrykker kontrastene bedre enn Mostar, hvor mesteparten av byens bosniske, muslimske, innbyggere holder til på østsiden av elven, mens de katolske kroatene i hovedsak bor på vestsiden.

UNIVERSITAS I BOSNIA-HERCEGOVINA

Musikkfabrikk: På Mostar Rock School dannes om lag sytti band i året. Annenhver uke spiller elevene konserter for foreldre, venner og andre interesserte.

Maslo forteller videre om et skolesystem som bidrar til å opprettholde de sterke etniske skillelinjene. I Bosnia-Hercegovina er det såkalte «to skoler under ett tak»-systemet stadig utbredt, hvor kroatisk elever eksempelvis har undervisning om morgenen, mens de bosniske elevene møtes om ettermiddagen i samme skolebygg. En to timers pause midt på dagen sørger for at elever med ulik etnisitet unngår å møte hverandre.

– Før skolen ble åpnet var det nesten ikke noen interaksjon mellom ungdom fra de to sidene av byen, men nå har jeg en opplevelse av at unge kommer mer sammen, sier Maslo.

– Når jeg ser tilbake på det, er jeg overbevist om at skolen har betydd svært mye for lokalsamfunnet her i Mostar.

En viktig oppgave for skolen er ifølge Maslo å lære elevene å jobbe sammen med andre mennesker. Dermed lærer de ikke bare å håndtere et instrument, men også hva som er medelevenes svake og sterke sider, og hvordan de best kan motivere hverandre for å oppnå et godt resultat.

– Slik glemmer de også at sidemannen er muslim og begynner heller å rette fokuset mot deres menneskelige egenskaper, forklarer Maslo.

Han mener også at arbeidet med å sette sammen band med ungdom av ulik etnisk

bakgrunn har mye å si for holdningene til foreldrene.

– Når også de kommer på konsertene og kan snakke om ting som at «datteren min spiller gitar med din sønn fra vestsiden», skaper dette et nytt fellesskap, sier Maslo.

– I mange tilfeller er det snakk om mennesker som skjøt mot hverandre under krigen, og nå spiller barna deres i band sammen – det er ikke noe du kan overse!

Heller rockabilly enn Mozart

Ute i bakgården møter vi Amila Premilovac (18), Emina Puzic (18) og Mustafa Puzic (19), som lader opp til ettermiddagens øving med en iskald cola i den behagelige høstsola. Mens Premilovac har kroatisk bakgrunn, kommer søskenparet Puzic fra en muslimsk familie.

– Mine foreldre er egentlig ganske fordomsfrie, sier Puzic, og legger til at de ikke har noen problemer med at datteren og sønnen spiller i band med en kroatisk jente.

– Skolen er vårt andre hjem og åpen for alle, skyter Premilovac inn.

– Her er det ingen som bryr seg om hvor du kommer fra.

Selv om de alle er skolerte i klassisk musikk, er det liten tvil om at rocken vekker mest engasjement når vi spør hvilken

sjanger de foretrekker.

– Faktisk er vi en trio som spiller rockabilly, fortsetter Puzic.

– Noe av det morsomste med skolen er at du får prøve deg i så mange ulike sjangre og spille med så mange forskjellige musikere.

– Synd at dere ikke skal være her lenger, da kunne dere ha hørt oss spille!

Mer enn en skole

Uten tillit fra lokale myndigheter var Maslo avhengig av utenlandsk støtte for at drømmen om en multietnisk rockeskole skulle bli virkelig. Blant de første som stilte seg positive til prosjektet, var den norske ambassaden i Bosnia-Hercegovina, som også i ettertid har vært en av skolens viktigste økonomiske støttespillere.

Øvingslokaler og kontorer ble tilbudt av et lokalt musikkssenter, grunnlagt i kjølvannet av krigen av den italienske operalegenden Luciano Pavarotti, Brian Eno og medlemmer fra U2.

Maslo viser oss stolt rundt i lokalene, mens han legger ut om skolens historie.

– Da vi startet opp i august 2012, hadde vi 4 lærere og 55 elever. I dag har skolen 150 elever og 22 ansatte, egne studioer, øvingsrom og et eget bookingbyrå som er ansvarlig for over 220 arrangementer i året.

De fleste av de ansatte er tidligere elever. Enten de sitter med blikket fes-

tet på pc-skjermen eller miksebordet, lyser de opp når Maslo bryter inn i arbeidsfreden.

I et av de mange studioene møter vi Marin Bošnjak (28), som forbereder seg før ettermiddagens undervisningsøkt i musikkproduksjon.

– Hadde det ikke vært for denne skolen, er jeg ganske sikker på at jeg ikke hadde hatt en jobb å gå til, forteller Bošnjak, før han viser frem de ulike komponentene på miksebordet.

– Marin var faktisk en av våre første elever, og nå jobber han altså med å videreformidle alt han har lært hos oss til en ny generasjon elever, skryter Maslo.

Han legger til at han vil at skolen skal være noe mer enn et fritidstilbud.

– Hvis jeg klarer å skape et sted som gir ungdommen en grunn til å bli værende i landet, ikke fordi de må, men fordi de har lyst, hvor de kan få seg en jobb og utvikle seg som mennesker, i et trygt og levende arbeidsmiljø sammen med noen som ønsker å få til noe – da har jeg lykkes i livet.

Vi avslutter omvisningen inne på sjefens kontor. Fra det ene vinduet ser vi rett ut i en gammel murvegg. Det perfekte kontoret for en rocker, spøker Maslo, og spiller på den engelske dobbeltbetydningen av ordet.

Under skolens banner oppdager vi det norske riksvåpenet. Siden midten av 1990-tallet er Bosnia-Hercegovina det landet i Europa som har mottatt mest bistandsmidler fra Norge. Maslo

Tarik Gozin: Elev på «The School that Rocks»

UNIVERSITAS I BOSNIA-HERCEGOVINA

«The School that Rocks»: Orhan Maslo viser fram utsikten fra kontoret sitt.

Da vi startet skolen, var det flere lokale politikere som prøvde å slå oss ned

Orhan Maslo, rektor for
Mostar Rock School

er tydelig på at skolen ikke hadde klart seg uten den norske støtten.

I fjor sommer fikk også ti musikere fra Mostar Rock School reise til Norge for å delta på Notodden bluesfestival.

– Slike turer er viktige, da de viser elevene at det finnes bedre fungerende samfunn utenfor Bosnia, som de kan lære og bli inspirert av. Da kan de også begynne å stille spørsmål om hvorfor ting ikke fungerer som det skal her hjemme, sier Maslo.

– Du kan ikke forandre systemet over natten, men du kan arbeide med folk, det tror jeg er det viktigste.

Endring i sikte

Er det noe Maslo ønsker seg, er det at myndighetene i Bosnia-Hercegovina begynner å investere mer i kulturtilbud for landets unge befolkning.

– Det er synd at ikke bosniske myndigheter ser verdien av å investere mer i kulturen. Det virker som de ikke forstår at kultur også kan være business, sier han.

– Geografisk står landet vårt i en perfekt posisjon. Tenk om vi en dag kunne arrangere en stor musikkfestival! Jeg er overbevist om at vi ville ha tiltrukket oss mange store navn.

Tror du at noen av elevene fra skolen vil kunne ta initiativ til en slik festival?

– Ja, absolutt! Noe er i ferd med å endre seg. Da vi startet skolen, var det flere lokale politikere som prøvde å slå oss ned, men i dag opplever vi at kommunen i større grad vender seg til oss når det skal settes opp et musikkarrangement her i byen.

På spørsmål om han er optimistisk på vegne av den nye generasjonen bosniere, er Maslo krystallklar.

– Definitivt, hvis ikke hadde jeg ikke holdt på med det jeg gjør. Jeg kunne ha pakket tingene mine og reist vekk så fort jeg bare ville. Men her kan jeg fullbyrde det som jeg mener er meningen med mitt liv: å gi unge mennesker en mulighet.

universitas@universitas.no

Hur är läget?: Dzenan Mujić har tjuefem års erfaring som musiker og produsent. Nå er han del av lærerstaben ved Mostar Rock School

Bruker fritiden på å redde verden

Hva skal til for at du bruker søndagen på å plukke opp andre menneskers brukte bind og tamponger? Denne gjengen gjør det som hobby.

Søppelplukking

tekst og foto: Gina Grieg Riisnæs

– Det verste jeg har funnet, er en brukt tampong, forteller Kaja Mainardi (40).

Student Hanna Johansson (23) sukker medfølelse idet hun trer hagehanskene over hendene. Innen den neste halvtimen skal Mainardis ord vise seg å være profetiske. Men dét er en risiko denne gjengen er fullt klar over. Brukte kondomer, bind og dopapir pakket rundt urovekkende bløte substanser er velkjente gjengangere i denne fritidsaktiviteten.

Vil redde verden

Sammen med student Hanne Solheim (22) har de satt av en onsdag formiddag på nyåret for å gjøre verden til et litt bedre sted. Dagens gjøremål er nemlig å fylle én plastpose hver med søppel. De frivillige søppelplukkerne er alle medlemmer av organisasjonen Wold Saving Hustle (WSH). Medlemmene jobber med å spre budskap som skal hjelpe klima, samt styrke dyre- og menneskerettigheter. Og deres endelige mål? Intet mindre enn å redde verden.

Du har det hele tiden i bakhodet at det du gjør ikke er godt nok

Hanna Johansson, student og aktivist

Tar tak

Er det i overkant ambisiøst å ha som mål å redde verden?

– Er det bedre å sette seg et mindre mål, spør Solheim oppgitt.

– Et av formålene våre er å gjøre folk mer bevisste på forsøpling i naturen. Dette er et enkelt tiltak alle kan gjøre selv. Jeg kan kanskje ikke gjøre de store tingene for å redde verden, men jeg kan plukke en pose søppel, skyter Johansson inn.

Etter å ha operert på en radius på ti meter i ti minutter, står alle tre med halvfulle poser. Dagens åsted er området bak Blindern T-banestasjon. Gjengen gyver løs på bakken. Forbipasserende kikker nysgjerrig på den krokryggede gjengen. De oppmøtte består av to studenter og en fulltidsaktivist. Solheim studerer musikk og teater på Musikkteaterhøyskolen.

Frykten: Hanne Solheim (22) har bestemt seg for ikke å få barn, i frykt for den usikre fremtiden klimaendringene fører med seg. Hun plukker søppel for å hjelpe naturen i et forsøk på å gjøre fremtiden litt lysere.

Johansson fullførte nylig en bachelor i internasjonale relasjoner i England. Mainardi er inne i sitt andre år som fulltidsaktivist, etter at hun sluttet i jobben på Sats. De tre har ikke mye til felles, annet enn et brennende engasjement om å ta tak for å redde verden. Bokstavelig talt.

Synd og bind

– Er dette en avokadostein eller en ball? spør Mainardi, og myser på det sirkulære objektet hun holder opp.

– En ball, konkluderer hun. Søppelet på bakken er det ikke vanskelig å få øye på. Plastposer, engangsbestikk og sneiper stikker opp mellom bladene på bakken. Det er derimot ikke alltid like enkelt å se hva søppelet faktisk er.

– Quiz! roper Solheim.

– Er dette en brukt kondom eller en engangshanske, spør hun. Svaret har de ikke tid til å tyde. Mer søppel ligger på vent for de tre plukkerne. Dagens magre oppmøte er i stor kontrast til veksten WSH har hatt siden oppstarten i

Bergen i 2017. Siden den gang har organisasjonen startet 46 lokallag verden rundt. Medlemmene organiserer jevnlige workshops og aksjoner. Gjengen i Oslo plukker fast søppel siste søndag i måneden. I dag har de bestemt seg for å ta en ekstra tur ut for å starte nyåret.

– Å fy, jeg fant et brukt bind, erklærer Solheim etter kort tid. Søppelkollegaene rynker solidarisk på nesen.

– Jeg synes ganske synd på vedkommende som har måttet skifte

World Saving Hustle

+ Opprettet i Bergen i 2017

+ Er en frivillig, ideell organisasjon

+ Har 46 lokale team verden rundt

+ Har over 400 aktive medlemmer verden over

+ Har over 100 workshops i året

+ I 2019 plukket medlemmene totalt 2 tonn med søppel

Kilde: World Saving Hustle

under her, erkjenner hun, og ser mot bakken under gangbroen det etterlatte bindet har okkupert.

– Men akkurat nå synes jeg aller mest synd på meg selv.

Kollektiv skammekrok

Fordelen med det brukte bindet er at det er enkelt nok å plukke fra bakken. Verre er det med de mindre bitene av søppel.

– Tror folk snus er nedbrytbart, spør Johansson, og rister forvilett på hodet mens hun prøver å rive opp sin n-te snus fra den frosne bakken.

Nedbrytningstiden til den lille snusposen er på langt nær like lang som det større søppelet aktivistene kommer over i dag. Plastflasker bruker hele 450 år på å bryte ned i naturen – tipptippoldebarnet ditt ligger med andre ord for lengst i graven innen vannflasken du la igjen i parken forsvinner. Sigarettstumper forsvinner etter kun ett til fem år, ifølge nettstedet Miljøstatus, som er et samarbeid mellom flere statlige etater, med Miljødirektoratet som ansvarlig redaktør.

Men uansett om søppelet aktivistene finner er stort eller lite, får det dem til å kjenne på skammen knyttet til klodens klimaproblemer. Denne klimaskammen har sendt jordens innbyggere i en kollektiv skammekrok menneskeheten knapt har sett maken til. Men ikke alle mener hysteriet er berettiget. Klimaaktivister møter derfor motstand fra flere hold. Det

Er dette en brukt kondom eller en engangshanske?

Hanne Solheim, student og aktivist

Fort gjort: På under tretti minutter plukker aktivistene søppel til 4,55 kilo. Totalt i 2019 plukket WSH-erne to tonn med søppel.

tærer på psyken til de grønne krigere. Og det tar WSH på alvor.

Shame, shame, shame

For å få bukt med de psykologiske kvalene har organisasjonen en egen intern «self care»-gruppe. De hjelper aktivistene med å best mulig ta vare på seg selv i hverdagen for å unngå utbrenthet og «man-

gel på empati». Derfor har de laget en egen «self care»-sjekkliste.

– Det er en viktig del av WSH. Å huske å ta vare på seg selv, sier Johansson.

Sjekklisten skal hjelpe aktivistene med å gjøre nettopp det. Der kan aktivistene rangere hvordan det går med deres medmenneskelige forhold, miljø, spiritualitet,

fysiske helse og mentale helse. Listen på 66 påstander består blant annet av punkter som: du har mennesker i livet ditt som oppmuntrer deg til å følge dine drømmer, du får nok søvn, du har kontroll på meldinger og e-post så de ikke hopper seg opp og du har latterkramper minst en gang om dagen.

Vil ikke ha barn

Dét synes Johansson er bra. Skammen kjenner hun på. Den dukker særlig opp:

– Når du gjør ting du vet aldri blir godt nok. Spesielt nå når vi er blitt så bevisste over hva som skader miljøet. Du har det hele tiden i bakhodet at det du gjør ikke er godt nok, forteller hun.

Den skammen har derimot ikke Solheim.

– Jeg tror jeg vet veldig godt at jeg gjør mitt best ut fra det jeg kan. Det er ikke produktivt å gå rundt og skamme seg. Hvis jeg vet at jeg får til det jeg kan ut fra mine forutsetninger, får det være greit.

Men hun kjenner på frykten for hvilke utfordringer kloden kan møte på i fremtiden med klimautfordringer.

– Det har skremt meg nok til at jeg har bestemt meg for at jeg ikke vil ha barn, forteller 22-åringen.

– Aldri?

Hun tenker seg om.

– Per dags dato.

Fire og en halv kilo

Etter en snau halvtime med søppelplukking er posene fulle.

– Det gikk mye fortere enn jeg trodde, sier Solheim, og lukker posen.

Tiden er inne for å veie dagens fangst med en bærbar vekt. Tallet fire og en halv kilo lyser opp. På under en halvtime har de tre aktivistene plukket søppel som tilsvarer normalvekten til et nyfødt barn.

– Å, se der, sier Johansson, og peker ned idet aktivistene vandrer over gangbroen til andre siden av T-banestasjonen. Plastflasker og sjokoladepapir pryder bakken. Når aktivistene først har begynt å se på søppelet som ligger rundt, er det vanskelig å se bort.

– Nei! utbryter derfor Solheim, og ser demonstrativt vekk.

– Nå vil jeg ikke se mer.

kulturredaksjonen@universitas.no

Fort gjort: Aktivistene fortviler når de plukker opp brukte tamponger og dopapir med mistenkelig bløte substanser. Likevel synes de arbeidet er verdt det. – Det er ikke mye tid som skal til for å gjøre en liten forskjell, sier Hanna Johansson

DEBATT

debattredaktør: **Endre Ugelstad Aas**
debatt@universitas.no 901 95 375

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Uheldig planløsning

– Hvem er det som mente det var en god idé å ha toalett midt i eksamenslokalet?, spør Kaia Hauge Nustad i studentavisen Studvest, som før jul fikk eksamen sin ødelagt av strålelarmen fra tissetrengte medstudenter.

– I løpet av eksamen hørte jeg medstudenter tisse og trekke ned doen, om og om igjen. Jeg vil ikke si jeg er så veldig sjenert av meg, men at nesten hundre fremmede folk skal høre at jeg tisser og trekker ned, der går faktisk grensa.

– Med seg på den store dagen hadde hun en iste, to Redbull, en Pepsi og en flaske vann. Dessverre var det ingen som hadde fortalt henne om at toalettene i de nye eksamenslokalene ikke var lydisolerte.

– Skal jeg droppe all stolthet og ære, og tisse foran mine medstudenter, spør Nustad. Jeg ville heller forhørt meg med en av de erfarne eksamensvaktene, før jeg ba lillesøster om tips til hva man bør ha med av proviant på «voksen-tentamen».

Nytt år, nye løfter

– For hva vil det egentlig si at et år går over i et annet, utenom fargesprakende fyrverkeri, samvær, og kalenderendringer? spør Under Dusken-journalist Greger Vestgøte etter å ha brutt sine første nyttårsforsetter.

– Hvis vi eksempelvis hadde feiret nyttår i juli i stedet, ville vi dannet oss slike forsetter i begynnelsen av januar – rettet mot de neste trehundre-ogseksstifem dagene.

– Slik vi gjør nå? undrer han videre og dytter en deilig snus under overleppen.

– Om disse forsettene ikke motiveres av annet enn overgangen fra et nytt år til et annet, hva skal i så fall få deg til å oppfylle forsettenes krav, når januar går over til februar, og når februar går over til mars? Vel, når lommeboken er romsligere og pusten er lettere, kan det alltid være fristende å vende tilbake til gamle uvaner. Du vil jo uansett kunne pleie samvittigheten med nye målsetninger neste morgen.

UiO trenger en overordnet klima- og miljøsjef

Klima

Axel Klanderud,
leder i Grønn liste ved
Universitetet i Oslo

Har Universitetsledelsen tid og ressurser til å overvåke og følge opp kuttene i klimagassutslippene til alle UiOs enheter? UiO trenger klare strukturer for å få gjort de nødvendige klimakuttene i årene fremover. Den norske stat er dessverre et godt eksempel på hva som skjer når man har uklar ansvarsfordeling og uklare strukturer. Grønn liste ønsker en ansatt klimavaktbikkje med ansvar for hele UiOs virksomhet som kan sørge for at tilfeldighetene i dette arbeidet blir minimale, og at vi får stabil kontinuitet i det viktige klimaarbeidet som UiO må gjøre i flere år framover. På UiO råder det også mye interpolitikk, som gjør at det kan være vanskelig å få klare resultater uten å gjøre seg upopulær. Høringssvarene til

mange av fakultetene når det gjaldt flyreiser, tyder på at det kan oppstå motstand mot å gjøre mange av kuttene som trengs. En helt ny stilling fraseparert denne interpolitikken og gamle strukturer som kan styre dette arbeidet fremover er helt nødvendig.

Om universitetsledelsen ønsker å engasjere seg, er det flott. Men fallgruben her er at det legger vekt på enkeltpersoners frivillige innsats i tillegg til deres resterende arbeidsoppgaver. Frivillig innsats er bra, men den personlige motivasjonen kan variere fra ledelse til ledelse og skape uforutsigbarhet i arbeidet. Skal ledelsen – i tillegg til å sjonglere utallige andre viktige ansvarsområder – på frivillig basis følge opp hele UiOs klimaarbeid uten større ressurser enn de har i dag? Grønn liste mener UiO trenger et klart forankret klima- og miljøansvar ved en ansatt fagperson for å skape klar ansvarsfordeling i arbeidet fremover. Det vil skape trygghet, kontinuitet og ikke minst resultater.

debatt@universitas.no

Skal ledelsen – i tillegg til å sjonglere utallige andre viktige ansvarsområder – på frivillig basis følge opp hele UiOs klimaarbeid uten større ressurser enn de har i dag?

Ukas tweets:

Erle Marie Sørheim @MarenThun
Drømte at jeg jogga i natt. Løp såpass bra at det kvalifiserte til å være dagens trening.
Kjenner følelsen. Selv våknet jeg til ny bestenotering i Birken. Deilig å kunne legge skiene på hylla for i år.

Eivind Trædal @eivindtraedal
Brannen på Sola starta i alle fall ikke i en sykkel, så mye er sikkert.

Ehm... har du hørt om elsykler?

Anders Lohne Fosse @Luunske
Det er urovekkende mange folk på internett med inngående kunnskap om hva som skal til for å få fyr på en diesebil.
Si fra hvis du trenger flere tips!

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til **debatt@universitas.no**

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

En internasjonal appell til Oslos studenter

Utteksling

Jonas Veland og Torhild Joa,
faddersjefer ved Det
humanistiske fakultet på UiO

Forestill deg at du er alene på et helt nytt universitet, i en helt ny by, i et helt nytt land. Uten noen du kjenner fra før. Forestill deg at du skal være der et helt semester. Mange trenger kanskje ikke forestille seg det en gang, for de har opplevd det selv. Men få av oss tenker på at det hver januar og august kommer mange som skal oppleve nettopp dette her i Oslo.

De 97 nye internasjonale studentene ved Det humanistiske fakultet på UiO har den siste uken kjent på dette. Ikke bare stedet er nytt. Noe av det første vi faddersjefer gjør i studiestarten i januar, er å dele ut papirlapper med instruksjoner om «how to walk on ice». Mange

Det er ikke lett å være på en ny campus, i en ny by, i et nytt land – men sammen kan vi gjøre det lettere!

har aldri sett snø før. Mange trodde ikke de skulle fryse. Mange har aldri opplevd solnedgang klokken tre, med et mørke som varer til klokken ni. Og få snakker norsk.

Vi som jobber i fadderordningen, har som mål å skape en flokk. Studenter som sitter sammen i leisesalen. Kompanjonger som lager middag sammen. Turkamerater som oppdager Oslo sammen. Og kanskje til og med venner for livet. Men vårt arbeid som faddere varer bare i en uke, og dette er ikke nok tid til å inkludere alle i flokken. Derfor trenger vi dere. Smil til dem du går forbi i gangene! Ikke la språk være en barriere – snakk engelsk! Er det noen i forelesningen din som alltid sitter alene? Sett deg sammen med dem! Har ikke lunsjgjengen din plass til en til? Det er ikke lett å være på en ny campus, i en ny by, i et nytt land – men sammen kan vi gjøre det lettere!

debatt@universitas.no

Stereotypier må falle

Bistand
Peder Hognestad,
Studentenes og akademikernes
internasjonale hjelpefond (SAIH)
Blindern Bistandsorganisasjone

Bistandsorganisasjoners reklamer og informasjonskampanjer spiller sammen med det tradisjonelle media en viktig rolle i hvordan vi får vår informasjon om mennesker i det globale sør. Kampanjer og reklamer som ruller over tv-skjermene appellerer til seerens følelser, og ber innstendig om å donere penger til et godt formål. Å støtte slike kampanjer er veldig bra, men har du noen gang tenkt over hvordan disse menneskene fremstilles, og hva det kan gjøre med vårt bilde av verden?

Bildet vi har av det globale sør, preges av det vi får vite gjennom ulike medier. Dette er ofte fremstillinger av mennesker i ekstrem fattigdom. Slike fremstillinger er med på å danne et bilde av verden fra den sørlige halvkule, som ikke er representativt for menneskene som bor der. Det bor 1,2 milliarder mennesker i Afrika. Hvis fremstillingene vi får av disse personene

utelukkende er av mennesker i nød, er det med på å underbygge stereotypier og fordommer. Noe som går igjen i flere bistandsreklamer er fattige mennesker som fremstilles som passive mottakere av nødhjelp, mens vi som givere av nødhjelpen fremstår som heltene i historien. Dette blir et problem, da det skapes et kunstig skille mellom «oss» og «dem», der mottakeren av hjelp fort kan virke apatiske og uten evne til å forbedre sin egen situasjon.

Radi-Aid er en kampanje laget av SAIH som ønsker å bygge ned stereotypier man ofte har av mennesker i det globale sør som fattige og uten evne til å forbedre sin egen situasjon. Gjennom humor og satire ønsker vi å belyse problemer knyttet til hvordan mennesker i det globale sør fremstilles i bistandsreklamer og kampanjer. Et av slagordene til Radi-Aid er «Stereotypes harm dignity». Med dette setter Radi-Aid lys på et viktig tema, nemlig vår oppfatning av andre mennesker og hvordan de fremstilles. Gjennom kampanjer som fremstiller en situasjon der DU som sitter hjemme i sofaen kan redde et annet menneske fra en forferdelig skjebne, er det med på å skape et tankesett om at en redning fra Vesten er den eneste ut-

Gjennom humor og satire ønsker vi å belyse problemer knyttet til hvordan mennesker i det globale sør fremstilles i bistandsreklamer og kampanjer

vei. Radi-Aid sitt mål er å sette fokus på menneskene og historiene de forteller. De skal være fortelleren i sin egen situasjon og fokuset skal være hvordan de selv bedrer sin egen situasjon enten med hjelp av bistand eller helt på egen hånd.

Hvis vi skal klare å bekjempe globale problemer som fattigdom og klimaendring, er det viktig med fellesskap. Da kan vi ikke ha et verdensbilde som bygger på fordommer og stereotypier.

debatt@universitas.no

Ukens sitat

I Bergen har vi en annerledes kultur hvor det å ha et studentverv med mest medaljer på dressen eller være med i en studentorganisasjon ikke er et must

Steinar Timenes, kasserer i BSI, skriver i Studvest om forskjellene mellom studentorganisasjonene i Bergen og Trondheim.

For at «ordet skal bli ditt» trenger norske seminarrom feministisk-inspirert pedagogikk

Seminarkultur
Juni Katrine Lie,
masterstudent i sosiologi ved Universitetet i Oslo

27. november skriver Endre Ugelstad Aas i Universitas at «det hersker en lei taushetskultur i norske seminarrom», og spør seg hva som «skal til for at flere studenter våger å ta ordet». For å få til dette foreslår Aas at studentene må engasjeres mer aktivt i struktureringen av seminarene, og at det må stilles tydeligere krav til deltakelse. Aas mener at ved å la 15–20 prosent av vurderingsgrunnlaget være basert på muntlig deltakelse, slik som for eksempel i Østerrike og USA, vil kanskje studentene stille bedre forberedt til timen, som igjen vil føre til flere åpne diskusjoner i seminarrommet.

Etter å ha gått fire år på college i USA, har jeg selv opplevd en levende diskusjonskultur i amerikanske seminarrom. Jeg føler meg derfor ganske sikker på at flere åpne diskusjoner handler om mye mer enn «obligatorisk» muntlig deltakelse og motivasjonen til å få en bedre karakter. Snarere handler det om å skape et trygt og inkluderende læringsmiljø studentene selv tar ansvar for og ønsker å være en del av. Fellesnevneren for de fleste av seminarene jeg har vært med på på college, er at seminarlederen har benyttet seg av feministisk-inspirert pedagogikk. I all hovedsak er det et

frigjøringsprosjekt som tar sikte på å skape et lærefellesskap basert på medmenneskelighet, kritisk tenkning og bekjempelse av ulike former for undertrykkelse.

I et seminarrom som struktureres rundt feministisk-pedagogiske prinsipper, oppmuntres studenten til å finne sin egen autentiske stemme, og til å sette klasserommets teori ut i praksis. I artikkelen «What is Feminist Pedagogy?» (fra 1987) gir Carolyn M. Shrewsbury en fin introduksjon for de som vil lese mer. Slik jeg selv har lært det, handler feministisk pedagogikk om å skape mer rom for å se hverandre som mennesker. For å få til dette mener jeg det er viktig at vi lærer oss navnene til hverandre, enes om felles forventninger, sitter vendt mot hverandre sammen med seminarlederen, verdsetter ulike former for kunnskap, for eksempel kroppsliggjorte erfaringer, og lar spørsmålene stå i sentrum – svarene vil uansett variere med tid og sted.

Jeg håper flere får øynene opp for feministisk pedagogikk, og at vi kan skape et seminarrom hvor brorparten av studentene er delaktige, uten å måtte tenke på om karakteren skal vippe den ene eller den andre veien. Det er til og med godt mulig at det å innføre krav til muntlig deltakelse i seminaret ville kunne bidra til et økt skille mellom studentene som er muntlig sterke fra før av og de som ikke er det.

debatt@universitas.no

I et seminarrom som struktureres rundt feministisk-pedagogiske prinsipper oppmuntres studenten til å finne sin egen autentiske stemme, og til å sette klasserommets teori ut i praksis

ANMELDELSER

anmelderredaktør: **Selma Stormyren Larsen**
anmeldelser@universitas.no 954 51 978

Film:

Kunsten å holde seg i live

FOTO: SPERANZA FILM / NORSK FILMDISTRIBUSJON

I ruinene: Kunstfotograf Lene Marie Fossen bruker forfalne greske bygninger som location for sine mange selvportrett.

«Kunsten å holde seg i live»: Kunstfotografen Lene Marie Fossen balanserer på stram line mellom dødelig anoreksi og lidenskapelig fotografering.

Selvportrett

Hvor: Kino

Med: Lene Marie Fossen, Torill Fossen, Morten Krogvold, Geir Fossen

Alderdommen tar oss alle igjen, uavhengig om vi ønsker den velkommen eller fornekter den. Å reagere med fornektelse er ikke sjeldent, og vises i helt hverdagslige handlinger som å farge det grå håret eller betale i dyre dommer for «anti age»-krem. Selv eldre og døende tviholder på troen om at de fortsatt er unge, om ikke i kroppen, så i hvert fall i hodet.

For den talentfulle fotografen Lene Marie Fossen inntok frykten henne allerede som tiåring. Ønsket om å forbli et barn ble så sterkt at hun sluttet å spise. Sånn kunne hun fryse sin egen kropps utvikling. Etter hvert innså hun at det går an å utsette tiden ytterligere – ved å fotografere. Tragisk og paradoksalt nok var det ønsket om å forbli

et barn som skulle ende livet til 33-åringen 22. oktober 2019.

I dokumentaren «Selvportrett» følger vi Fossen gjennom kunstneriske oppturer og psykiske nedturer. Filmskaperne Margreth Olin, Espen Wallin og Katja Høgset klarer å formidle et håpefullt, sårbart og verdig bilde av Fossens liv og virke. Fossen er alltid historiefortelleren i filmen. Hun reflekterer klokt rundt hvorfor hun ble syk, hva hun ønsker å formidle med bildene sine og hvordan disse to tingene henger sammen.

Med portretter av flyktningbarn og kraftfulle selvportretter fra greske forfalne bygninger, gir Fossen både anoreksi og fotokunsten et nytt ansikt. Livet hennes er i en konstant dragkamp mellom sykdom og kunst, hvor det er sistnevnte som gir håpet hun trenger. Dårligere syn og nakkesmerter etter en bilkollisjon skal imidlertid

være et vondt vendepunkt, og hun stiller seg spørsmålet om hun noen gang vil være i stand til å fotografere igjen. Håpet siver ut som luft fra en ballong.

«Selvportrett» oppløser idéen om det lykkelig uvitende og bekymringsløse barnet. Den tvinger oss til å ta innover oss at noen barn, tilsynelatende uavhengig av erfaringer, kan oppleve verden som et farlig sted.

Et gammelt klipp fra Fossens barnebursdag gir et brutalt inntrykk av hennes skjebne. Det lille barnet, kanskje elleve år, med innhulte kinn og spørrende øyne, står foran en kjøkkenbenk prydet med bursdagskaker. En situasjon som gir de fleste elleveåringer sommerfugler i magen, virket ikke til å glede den unge Fossen, som gradvis hadde sluttet å spise.

Med unntak av sykehusopphold har Fossen alltid bodd hos sin mor Torill i Toten. Torill følger henne overalt. Hun fremstår fryktelig stolt over datteren, men også fryktelig redd. På et tidspunkt, da Fossen ennå var barn og foreldrene desperat trengte hjelp, publiserte de en annonse i lokalavisen: Kan noen hjelpe datteren vår? Sånn forteller også dokumentaren en historie om å være foreldre til barn med en alvorlig sykdom.

Tross sykdom var Fossen først og fremst en kunstner, men som, ja, hadde bagasje. Hun evnet å se skjulte detaljer og formidle sårbarhet og styrke i ett og samme bilde. At fotografiene hennes står i en klasse for seg selv, bekreftes av fotograf Morten Krogvold, som tar henne inn i varmen.

Karrieremessig ser fremtiden lys ut, men kampen mot «naziregimet i egen kropp» – som hun selv kaller det – er alltid tilstede.

Kan det ligge noe i klisjeen om den deprimerede og nedstemte kunstneren? En senge-liggende og bekymret Fossen ser inn i kameraet. Ønsket om å fotografere har aldri vært sterkere, mens ønsket om å bli frisk sakte renner ut. For hva om det er nettopp sykdommen som gjør henne til den kunstneren hun er? Fossen ser ikke ut til å finne en løsning på sitt eget dilemma.

«Selvportrett» slipper ikke taket i deg med det første, den gjør inntrykk på mange plan. Som tilskuer får jeg et overveldende ønske om å gripe inn. Men det å uttrykke seg gjennom kunsten er det eneste som gir Fossen håp.

En scene viser Fossen ligge døende i en sykeseng, med Susanne Sundfør ved sin side, lent over en akustisk gitar. Ingen passer bedre til å tonesette Fossens historie enn Sundfør, som har skreddersydd komposisjoner til filmen. Låten «Amor est mortis» – kjærlighet er død – snakker for seg selv, og gjør om mulig enda sterkere inntrykk nå, tre måneder etter Fossens bortgang. Alt, døden og livet, hvilte på Fossens mulighet til å fotografere – hennes kjærlighet til kunsten. For utenforstående kan Fossens sykdom virke uforståelig, men Fossen evner å forklare det uforståelige både gjennom vokabularet, og aller mest gjennom fotografier. Det er sånn hun vil bli husket.

Synnøve Berg Meisingset
anmeldelser@universitas.no

FOTO: SPERANZA FILM / NORSK FILMDISTRIBUSJON

Sårt om barndommen: Dokumentaren om kunstfotograf Lene Marie Fossen knuser illusjonen om det lykkelig uvitende barn.

Bok:

Forandring fryder

Forandring fryder»: Kristian S. Hæggernes skaper et ærlig og troverdig portrett av en utilpass ungdom i sin nye diktsamling

Sommerferiene var tiden man i ungdommen fikk til å la hormonene forandre kroppen sin i fred fra klassekameratenes konstante observasjon. Først da man kom tilbake på skolen etter to måneder og møte på så vidt gjenkjennelige venner, ble det klart hvor mye forandring som faktisk skjedde på kort tid. Plutselig var det fjonete barter, skingrende stemmer og tydeligere definerte personlighetstrekk. Gjennom resten av året skjedde forandringen fra skoletime til skoletime, og ble vanskelig å legge merke til. Etter en sommerferie var den slående.

I *Vekstsesonger* er det derimot sommerferiene vi får følge, tiden imellom ungdommen får til å forandre seg på. Ifølge bokens pressemelding har poet Kristian S. Hæggernes skrevet om sin egen ungdomstid i diktsamlingen. Han fører oss fra sommer til sommer gjennom fire år av sitt liv, fra den siste sommeren før ungdomsskolen til den første etter, med alt hva det innebærer av skummel første sædavgang, anspent guttastemming i fotballgarderober og jenter det er umulig å snakke med.

Unge Hæggernes higer etter å være enten selvstendig voksen eller et fortsatt skyldfritt barn, alt annet enn

Vekstsesonger

Forfatter: Kristian S. Hæggernes

Forlag: Cappelen Damm

det han nå er, i denne uunngåelige mellomfasen som ungdom han plutselig befant seg i. Gutten blir presentert gjennom en rekke hendelsesforløp, ofte sentrert rundt somrenes forskjellige reiser. Med en tilbaketilt vitting og medrivende poetisk timing, skrives det fra et guttesinn som reagerer på alt som kastes mot ham med skam eller frykt for å blottstilles – enten det er popmusikk, kantiner på fotballcup i Sverige eller fantasier i hans omfattende forestillingsverden. Det blir intimt, uten noen gang å stå i fare for å være klamt eller uinteressant. All selvmedlidenhet, naivitet og selvutslettende oppførsel brettes sakte, men sikkert ut, og dikt for dikt tegnes det opp et bilde av hva som føles som et helt ekte menneske.

Resultatet er en mørk, humoristisk og øm diktsamling. Etter møtet med poeten som ung mann sitter du igjen med en følelse av å ha overvært noe stort, noe svært viktig og innsiktsfullt om det å være ung og utilpass. Samt en litt ondsinnet fryd over tanken på hva ungdommen i boken ville sagt om han fikk vite at alle tankene og fantasiene han jobbet så intenst for å skjule, skulle bli skrevet ned og trykket i en bok tretti år inn i fremtiden.

Tobias K. Smith
anmeldelser@universitas.no

Fotoutstilling:

Kvelertak på tiåret

En fotoutstilling skrapet sammen som tiårets individuelle Spotify-lister er et fint konsept, men drukner i regnbuen som rammer den inn.

Hva: Fotoutstillingen «talktotheeye»
(a rainbow made of darkness)

Hvem: Cicilie Risaasen

Hvor: Fotografiens hus

Nok et tiår er kommet og gått. To uker inn i det nye året rulles det fremdeles ut Spotify-lister og artikler som oppsummerer tiårets slagere. Den samme trenden har inntatt Fotografiens Hus med utstillingen «talktotheeye» (a rainbow made of darkness) av Cicilie Risaasen. Her samles en rekke av hennes fotografier og malerier produsert i løpet av de siste ti årene i en egen utstilling. Slik navnet tilsier er utstillingen kuratert i segmenter dedikert til sprikende farger som tar for seg dystre temaer.

På avstand gjør denne inndelingen i farger utstillingen interessant å navigere i. De fleste fotografiene portretterer gjenstander i etterkant av menneskelig kontakt – et dosete på vidt gap, en uoppredd seng. Det skaper rom for nysgjerrighet rundt historiene som eksisterer mellom bilderammenes kanter. Denne dramaturgien punkteres dessverre i møte med bilder i samme segment som fremstår oppstilte og repeterer seg selv uten hensikt. Dette gir følelsen av at seriene er satt sammen kun fordi fotografiens farger går hånd i hånd.

På nært hold bekreftes denne flerfargede tilfeldigheten. Til tider tar det fargerike kuratoriske grepet kvelertak og hindrer fotografiene i å ha den fortel-

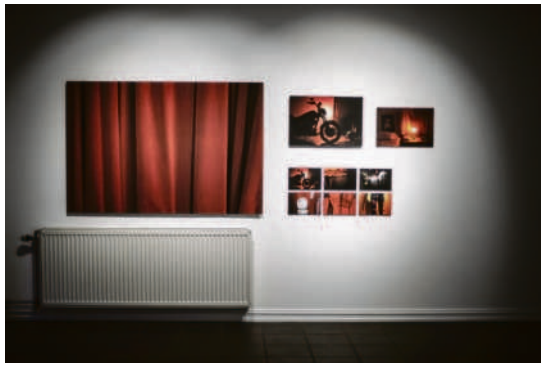

FOTO: GINA GRIEG RIISNÆS

lende effekten de åpenbart besitter individuelt, men som ebber ut i samspill med bilder de ikke har noe til felles med, annet enn lys og vinkling.

Men kvelertaket som holder fotografiene tilbake, finner mening ved å lage rom for Risaasens penselstrøk. I enkelte av segmentene unngås det å skvise inn fotografier som kun passer inn i fargeskalaen, til fordel for malerier. I likhet med fotografiene portretterer de som oftest abstrakte gjenstander – som en rad knagger med skohorn og jakker hengende. Disse tingene, fremstilt med penselstrøk, gir en drømmende effekt der maleriene utfyller det kameratealinsen ikke favner. En mindre bastant virkelighet kommer til syne blant tingenes rigide form.

Denne effekten får dessverre lite rom til å vokse med en regnbue om halsen. Det skal ikke mye til å «snakke til øyet». Men det skal mye til for å få et puslespill av biter fra forskjellige bilder til å virke fullstendig. Utstillingen oppleves som en samling av ti års verker som kanskje hadde vært bedre tjent med å få skinne individuelt, heller enn å smadres av sin egen totalitære ramme.

Gina Grieg Riisnæs
anmeldelser@universitas.no

Selma Stormyren Larsen, anmelderredaktør

(følg spillelista på Spotify)

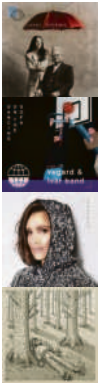
Universitas anbefaler

Røde Spenn – Amanda Delara
«La det brenne». Vel ... timingen! Men, oi, så digg låt!

Dancing on the sofa – Vegard og Ivar Band
Det kan bli deg!

Løgneren – Silja Sol
Nå ble det stemning her.

Into the wild – Team Me
Kommer plata snart? Nå? Nei...?! Hva med nå, da?

Kulturkalender uke 3

DEN STORE UTFLYTTINGSFESTEN	18/1	KLIMAFEST PÅ SALT	18/1
Det ryktes om spinnvill akrobatikk, digg musikk og denne Oslo-lørdagens beste klubb når Deichman stenger dørene på Arne Garborgs plass for godt. Hulk! Men Prindsen Hage har drinks til å dempe nostalgi og evt. sorgfølelser. Foren bibliotekstid med klubb. Studentlivet har vel aldri vært så harmonisk ...		Brenner storstipendet i lomma? Drit i januarsalg. Ta heller turen innom Klimafestival \$112 på Salt, og svi av noen kroner med samvittigheten i behold. Denne lørdagen er det nemlig både bærekraftig basar, konserter, moteshow, sirkusforestilling (!) og mye mer. Dra deretter til høykulturell klubb på Deichman.	
Sted: Deichman Hovedbiblioteket Tid: 20.00 - 02.00 ID: 20 CC: Gratis		Sted: SALT Tid: 12.00 - 23.00	
FORFATTERSAMTALEN: Jonas Eika og Roskva Koritzinsky	21/1	KONSERT MED POM POKO + SUPPORT: TACOBITCH	17/1
Jonas Eika mottok fjorårets Nordisk Råds Litteraturpris, og holdt en hardtslå-ende «takketale» rettet mot den danske regjeringen (på første rad). Roskva Koritzinsky har vunnet flere priser for sine utgivelser, og ble nominert til Nordisk Råds Litteraturpris i 2018. En skulle tro et bibliotek på Majorstua med estetikk fra 80-tallet ikke var stedet for de feteste eventene, men jeg tror du vil bli overrasket.		Både akrobatikk og sirkus i denne ukens kulturkalender, men det spørs om det ikke er på ukens feteste konsert du får oppleve det beste (interaktive:-)) showet. Pom Poko har tatt Europa med storm, og det ryktes om nytt album om ikke lenge ... Jeg har sett dem. Hele England har sett dem. Se dem!	
Sted: Deichman Majorstua Tid: 18.00 - 19.00		Sted: Rockefeller Tid: 20.00 - 23.30 Pris: 285,- ID: 18	

Mikkel Ihle Tande, journalist i Universitas

Ukas advarsel

2020: Null prokrastinering

Hvem: Deg Hva: Gjør noe fornuftig Hvorfor: Verden trenger deg

Ikke bare er det et nytt semester, skaperen har velsignet oss med intet mindre enn et nytt tiår. Alle synder kan bli igjen i det forrige, og du kan begynne å glede deg til barnebarna spør hva du gjorde på 20-tallet. For er det én ting du i hvert fall ikke skal gjøre framover, er det å prokrastinere. Dette kan være tiåret du utfordrer Musk og Bezos i kappløpet til Mars, skriver en kronikk som setter Kjetil Rolness på plass en

gang for alle, eller løser gåten om hvorfor miljøbevegelsen ikke omfavner kjernekraft. Studenter verste fiende, rett overfor lave ambisjoner, er nemlig prokrastineringen. Skru av varslinger på telefonen fra alle sosiale medier: NÅ! Å advare studenter mot prokrastinering er vel å slå inn åpne dører, sier du kanskje. Det viktigste er uansett at tiårets første advarsel i Universitas kom før deadline.

Jakob Bjørnøy, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Velkommen vekk fra hjemme!

Hvem: Hjemkomne studenter Hva: Stillhet og fiskeaker Hvorfor: Familiejul

Ribben, pinnekjøttet eller de kjøttfrie MDG-medisterkakene er spist opp. Du har brukt desemberes to siste uker til daglig stivpynting, du har vært i et utall familiebesøk og sagt ting som «studiet er veldig spennende men litt utfordrende:D» med et smil akkurat ekte nok til at tante Frida tror deg. Men nå er det hele over. Gi deg selv en klapp på skulderen for den sosi-

ale innsatsen du har gjort denne julesesongen! Velkommen hjem til Oslo: byen der ingen legger seg opp i hva du gjør eller hvordan du smiler! Stek deg noen kjedelige fiskekaker, i sterk kontrast til svære julemiddager som må kommenteres med «dette her ser altså SÅ DEILIG UT», sett deg ned i godstolen og kjenn at det bare er deg her og at du bestemmer. God semesterstart!

Ditt dobesøk, våre penger!

I ukens avis kan du lese om SiOs planer om å innføre egenandel på psykologtjenestene sine. Dette begrunnes blant annet med at studenter skal være bevisst på sitt eget behov.

Ryktene om ytterligere egenandeler har spredt seg, og presseansvarlig i SiO bekrefter at det blant annet skal innføres egenandel for bruk av lesesaler. Hun mener at «man må være bevisst på sitt eget lesebehov».

– Det å lese for mye er ikke bra. Dette er et tiltak mot lesepress. Ved å innføre en egenandel på femti kroner for bruk av lesesalene, vil kanskje studentene tenke seg om. Dessuten er det dyrt å drifte lesesaler, avslutter presseansvarlig.

– Så det handler om penger?

– Nei, vi ønsker alltid studentenes beste. Alle våre avgjørelser tas på bakgrunn av dette hensynet.

SiO bekrefter også at det blir innført egenandel på bruk av toaletter ved alle utdanningsinstitusjoner.

– Noen ganger tror man at man må på do, men så viser det seg å være feil. Med en egenandel på tjue kroner per toalettbruk vil man kunne unngå bomturer.

Hun fortsetter:

– Å vaske toalettene koster peng... Å gå på do for ofte er ikke sunt. Alt i alt handler dette om at vi i SiO Helse ønsker studenters beste.

Ukas studentvin

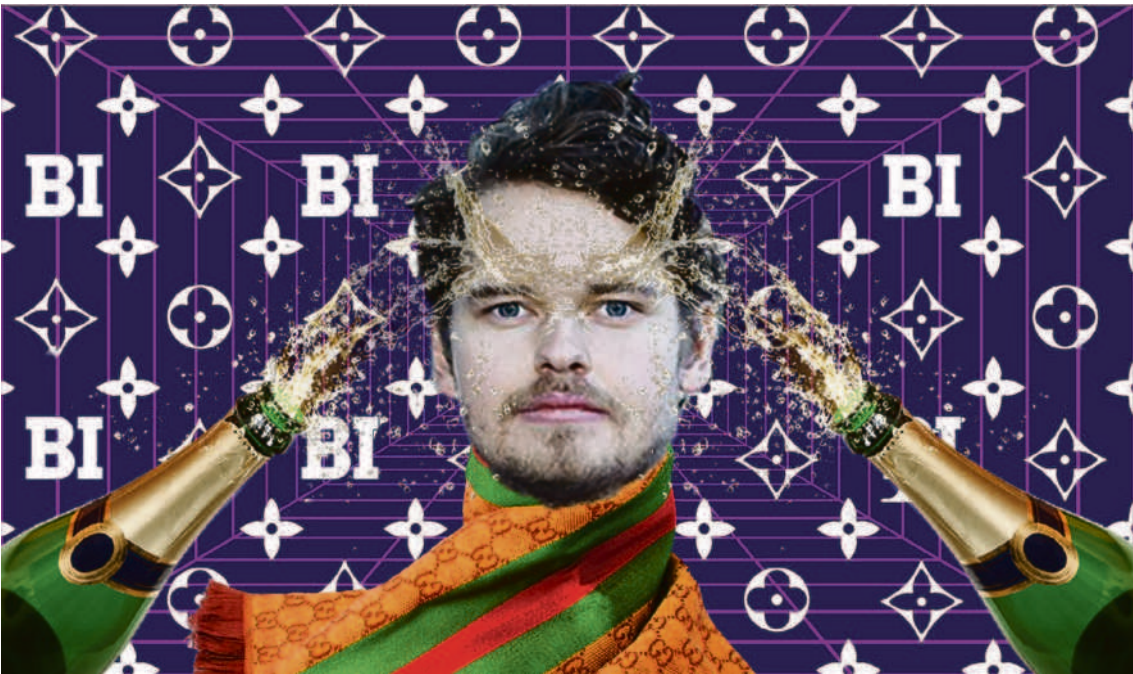
HVIT MÅNED: Det ble ikke en hvit jul, men kanskje det blir en hvit måned? På polet huker vi tak i en ansatt og spør etter noe alkoholfritt. Litt halvengasjert spør han «rød»? og før jeg rekker å svare, sier han «jeg ville satset på denne», før han forsvinner. Vi har nå forlatt feinschmeckerenes verden og er på full fart inn i en neglisjert tilværelse, men ingen har sagt at forandring er enkelt. Smaken er faktisk ikke så verst, men utrolig kjedelig. Det smaker både som litt for tynn, og litt for lite utblandet saft på samme tid. Den lukter litt dårlig, men det er vanskelig å sette fingeren på nøyaktig hva den lukter. Personlig ville jeg lett andre steder etter drahjelp i en hvit måned.

Øyvind Halsøy, vinanmelder i Universitas

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.
Schloss Raggendorf Cabernet Sauvignon
Pris: 57 kroner
Land: Østerrike
Alkohol: 0 prosent

Vi spør

Konvergens, poloskjorter og musserende vin

I ukens Universitas kan du lese om Jonas Virtanen, som tar over som styreleder i SiO etter Vetle Bo Saga. Sandra tok en telefon til den nye styrelederen for å ta en prat, og for å høre hva han mener når han beskriver seg selv som «konvergent».

[ring, ring]
– Hei. Jeg ringer fra Universitas og har noen oppfølgingsspørsmål til deg. Hva synes du om jobben Vetle Bo Saga har gjort?
– Jeg synes han gjorde en veldig god jobb. Han gjorde oss andre styremedlemmer trygge i jobben og bidro til et godt ordskifte.
– Vi glemte å spørre om hvilken skole du studerer ved?
– Jeg studerer ved Universitetet i Oslo, master i samfunnsøkonomi.
– Er du helt sikkert på det?
– Det er jeg helt sikker på.
– Hæ? Går du ikke på BI?
– Jeg studerer ikke på BI, nei.
– Men det ser jo sånn veldig sånn ut? Du er sikker?
– Jeg er helt sikker.
– Særlig. Vi har fått tips fra kilder om at du går på BI?
– Okei? Ja, nei. Jeg har ikke noe

studierett på BI. De flyr jo mye i poloskjorter og musserende vin, så det kan kanskje handle om det?
– Det gjør du også?
– Ja, nei ... Det går mye i poloskjorter i alle fall. Og så hender det at man nipper et glass vin for mye.
– Din lille BI-gutt, hehe. Apropos vin: I intervjuet hos oss uttaler du at du ønsker flere «kule arrangementer uten alkohol?». Har du noen eksempler på slike arrangementer?
– Ja, det handler bare om å gjøre arrangementene mer tilgjengelig. SiO arrangerte for eksempel syttende mai-frokost som var åpen for alle. Og så har man hatt utekino og søndagsturer. Det trenger ikke være så innviklet.
– Søndagsturer uten alkohol høres ganske innviklet ut, spør du meg. Men alt skal bli alkoholfritt, da?
– Nei, altså. Folk får spise og drik-

ke det de vil selv. Bare SiO legger til rette for at det ikke skal oppleves som press.
– Og hva med SiO-kaffen, skal den også bli alkoholfri?
– Den er meg bekjent alkoholfri i dag. Så skal ikke jeg nekte folk å ta med en liten baileys ved. Det kan anbefales.
– Vil du vurdere din stilling som SiOs mest konvergente styreleder?
– Jeg ville nok heller vurdert min stilling som å ha blitt oppringt av baksiden i Universitas, noe jeg innså alt for sent. Har du det du trenger nå eller?
– Den er blå, BI-Jonas. Vi snallast!

Universitas registrerer: Ifølge Store norske leksikon er konvergens et uttrykk i matematikken som betyr å nærme seg en grense.

av Gabriel Corbin-Artzen, journalist i Universitas

QUIZJYPLINGENE

- 1. Hvor mange mennesker bor det i Norge? Svar med ett desimal.
- 2. Nylig ble «Podtoppen» lansert som Norges toppliste for podcaster, men hvilken fikk flest lyttere i den første utgaven (uke 2)?
- 3. Hvilket selskap er det nyeste tilskuddet i aksjeindeksen Dow Jones?
- 4. Hvilken valuta er verdens dyreste per 14. januar?
- 5. Hvilken klimaavtale skulle utføres innen 2020?
- 6. I hvilket land ble 2019s første nye statsleder innsatt?
- 7. Og i hvilket land ble 2019s siste nye statsleder innsatt?
- 8. Hvilken film ble den mest sette blant nordmenn i 2019?
- 9. The Seven Year Itch er en klassiker med Marilyn Monroe i hovedrollen. Hva var den norske tittelen?
- 10. Hva heter James Bond-filmen som slippes i april?
- 11. Hvem av disse har IKKE bursdag på nyttårsaften? Are Kalvø, Donald Trump Jr., Anthony Hopkins, Alex Ferguson og Snoop Dogg.
- 12. Hvilket album ble mestselgende i 2019?
- 13. Fire år har gått siden David Bowie døde, men hvor gammel ble han?
- 14. Dette året utkom Led Zeppelins første album, Richard Nixon ble innsatt som president, Siv Jensen ble født og Neil Armstrong er første mann som går på månen. Hvilken år

er det snakk om?

- 15. Cold Mountain og Twin Peaks er begge kjente populærkulturelle bidrag, men også fjelltopper i en amerikansk nasjonalpark som ligger i California. Hva heter parken?
- 16. Hva er dendrologi?
- 17. Hvilket lands navn kan oversettes til «hellig øy»?
- 18. Hvilken fotballklubb hadde størst inntekter i 2018/19-sesongen?
- 19. Martin Ødegaard har skapt flere overskrifter under det nåværende låneoppholdet i hvilken klubb?
- 20. I hvilke tre land arrangeres det pågående europamesterskapet i håndball for herrer?

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chill studie med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. AST1010 - Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratisspassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps... Syt litt på Jodel.
- 15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men det er kanskje ikke så rart siden du har en egen seksjon i biblioteket?

1. 5,3 millioner 2. Frimthult (Med Herman og Mikkel) 3. Apple (Fra og med 18. mars 2015) 4. Kuwaitiske dinarer (1 dinar koster 23,58 kroner) 5. Kyoto-avtalen 6. Brasil (1. januar) 7. Algerie (28. desember) 8. Løvenes Konge 9. Gresskar i nød 10. No Time To Die 11. Snoop Dogg 12. Lover av Taylor Swift 13. 69 år 14. 1969 15. Vossefjell 16. Læren om trær 17. Sri Lanka 18. Barcelona 19. Real Sociedad 20. Østerrike, Sverige og Norge

Rebus

HINT: Hinz Send løsning universitasdesk@gmail.com
FORRIGE LØSNING: «Arne Krumsvik» Det klarte Nicoline Gundersen, Norsk studentorganisasjon, BAB, Dildo-Paal, Krumsviklovers, Tobbe og Stokken, U1 tapre travere.